

BANK

HYPOT ALPE ADRIA
S VAMA. UZ VAS. ZA VAS.

Godišnji izvještaj 2013.

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka

Bosna i Hercegovina

Sadržaj

Misija	4
Pismo Uprave	5
Uprava Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka	7
Društveno odgovorno djelovanje	8
Organi banke	9
Organizaciona struktura	10
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2013.	11
Izvještaj nezavisnog revizora	12
Finansijski izvještaji	13
Izvještaj o ukupnom rezultatu	13
Izvještaj o finansijskom položaju	14
Izvještaj o promjenama na kapitalu	15
Bilans tokova gotovine	16
Napomene uz finansijske izvještaje	17
Poslovne jedinice Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka	99

Misija

Radeći u partnerstvu sa građanima, lokalnim zajednicama, malim i srednjim preduzećima, privredom i javnim institucijama, obezbjeđujemo širok spektar finansijskih usluga i proizvoda koji su jednostavni, korisni i moderni, s osnovnim ciljem da donesu najbolji rezultat za oko 200 hiljada naših klijenata.

- uspjeh za sve: za naše klijente, akcionare i zaposlene
- odgovorno bankarstvo: etičko i transparentno poslovanje i dosljedna primjena zakona i međunarodnih standarda

Pismo uprave

Dragi akcionari i klijenti,

Naša banka je tokom 2013. godine sprovodila finalne pripreme na polju restrukturiranja i reorganizacije kako bi zajedno sa ostalim Hypo sestrinskim bankama, članicama Hypo Grupe, spremno dočekala završni proces ranije planirane i javno najavljene privatizacije.

Naša banka je upravo zbog procesa privatizacije i okvira datog od strane Evropske komisije uvela u 2013. godini dosta konzervativnije i strožije principe ocjene rizika i strožiju metodologiju u kreditnim rezervacijama, možemo reći strožiju i od naše konkurencije. Tako da je ukupan trošak rezervacija izvršen samo u toku 2013. godine iznosio oko 69 miliona KM.

Naravno da je na poslovni rezultat direktno uticao ovako visok iznos rezervacija te je banka u 2013. imala negativan rezultat u iznosu od 66,7 miliona KM prije poreza. S druge strane, operativni rezultat banke u 2013. je bio pozitivan i u skladu je sa planom, a što je pravi pokazatelj aktuelnog poslovanja banke te nam daje za pravo da planiramo ambiciozne ciljeve za narednu godinu.

Ono što je najvažnije jeste da će banka ovaj jednokratni negativni rezultat pokriti bez ikakvih poteškoća zahvaljujući snazi svog kapitala. Adekvatnost kapitala banke je 20,2 odsto, što je daleko iznad zakonom propisanih standarda od 12 odsto, te znatno iznad prosjeka bankarskog sektora Republike Srpske.

Akcionarski kapital Hypo banke Banja Luka na kraju prošle godine je iznosio 156,9 miliona KM, dok je ukupan kapital bio 200,7 miliona KM. Upravo je snaga kapitala najbolji pokazatelj sigurnosti poslovanja bilo koje banke, a mi smo trenutno kapitalno daleko najsnažnija banka na tržištu RS. Kada tome dodamo i vrlo visoku likvidnost, sasvim je jasno da smo i dalje banka vrijedna pažnje i ulaganja.

Aktiva banke iznosila je 1,174 milijarde KM, dok su ukupni depoziti iznosili 746,5 miliona KM. Ukupni krediti banke iznosili su 791 milion KM.

Nastavili smo sa procesom restrukturiranja koji traje više od tri godine. Taj proces već daje konkretne i održive rezultate i po pitanju efikasnosti i funkcionalnosti sistema. Predano smo radili i na restrukturiranju kreditnog portfelja, rješavanju pitanja nekvalitetnih kredita, i nastavili započeti proces uštede troškova. Paralelno smo pružali usluge i nudili proizvode klijentima u poslovanju sa stanovništvom, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima kao i sektoru korporativnog bankarstva, ali smo i dalje zadržali princip strogog tretiranja rizika prilikom odobravanja novih plasmana.

Radili smo na unapređenju poslovnih procesa, a u isto vrijeme smo odgovorno primjenjivali međunarodne standarde po pitanju kreditnog i operativnog rizika. Na polju upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti uspješno smo sproveli nekoliko važnih propisa: novi Bazel III, propise za rizik likvidnosti, novu metodologiju i nove dugoročne limite rizika likvidnosti.

Kao banka članica grupacije koja je u procesu restrukturiranja, a u okviru procedure Evropske komisije, i spremanja za privatizaciju, imali smo sporiji rast novog biznisa u odnosu na prosjek tržišta. To za sobom povlači i manje kamatonosne prihode, a koji utiču na konačan rezultat. S druge strane kvalitet novog biznisa po pitanju kreditnog rizika je među boljima na tržištu.

Kao članica Hypo Alpe Adria, Hypo banka Banja Luka dosljedno je tokom 2013. godine primjenjivala domaću regulativu, propise Agencije za bankarstvo Republike Srpske, međunarodne računovodstvene standarde i međunarodne standarde finansijskog izvještavanja.

Zaključak

Uprava banke želi izraziti zahvalnost zaposlenima i klijentima, posebno svojim štedišama, za neiscrpnu podršku i veliko povjerenje. Želimo se zahvaliti i Nadzornom odboru, za njihovu podršku i povjerenje i kvalitetne smjernice. Posebno se želimo zahvaliti svojoj Hypo Alpe Adria grupi uz čiju bezrezervnu podršku smo nesmetano i sigurno servisirali potrebe oko 200 hiljada svojih klijenata.

Uspjeli smo ostvariti mnoge zadate ciljeve, reorganizovali smo banku u cjelosti, stvorili alate za izvršenje planiranih ciljeva u budućnosti i radili smo naporno na vraćanju kreditibiliteta banke.

Iskazano interesovanje investitora za Hypo Grupu predstavlja odličnu vijest i za tržište BiH, za našu banku i za naše klijente.

Kapitalno smo najsnažnija banka u RS, koja ima bogato razgranatu poslovnu mrežu te sa oko 500 zaposlenih s pravom nastupamo kao jedna od najznačajnijih finansijskih institucija u zemlji.

S velikim optimizmom gledamo u budućnost - jer tada će naša banka ponovo pokazati svu svoju snagu i ono za šta je sposobna kada je u svojoj najboljoj formi.

Uprava Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka

Martin Leberle
Izvršni direktor

Herbert Walzhofer
Izvršni direktor

Lidija Žigić
Izvršni direktor

Goran Babić
Direktor

Uprava Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka

Goran Babić
Direktor

Lidija Žigić
Izvršni direktor

Herbert Walzhofer
Izvršni direktor

Martin Leberle
Izvršni direktor

Društveno odgovorno djelovanje

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka već nekoliko godina svjesno radi na usklađivanju svog oslovanja sa najboljim praksama razvijenih zemalja svijeta koje definišu društvenu odgovornost organizacije po pitanju odnosa prema zaposlenima, klijentima i poslovnim saradnicima, akcionarima, lokalnoj zajednici i zaštiti životne okoline.

Hypo banka i ove godine želi da zainteresovane javnosti upozna i sa osnovnim aktivnostima koje preduzima na polju CSR-a.

Upravljanje ljudskim potencijalima-HRM

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka, kao članica multinacionalne grupacije koja djeluje u nekoliko zemalja regije Alpi i Jadrana poslodavac je koji je u potpunosti posvećen poštivanju individualnih vrijednosti svake osobe bez obzira na njenu/njegovu nacionalnu, vjersku, rasnu, polnu ili neku drugu civilizacijski prihvaćenu različitost.

Hypo banka kao poslodavac u potpunosti poštuje i primjenjuje sve pozitivne zakonske propise koji definišu oblast zapošljavanja. Svi zaposleni ostvaruju sva zakonska prava po pitanju godišnjih odmora, bolovanja, ličnih primanja te doprinosa za zdravstveno, socijalno osiguranje, itd.

Svi novozaposleni prolaze kroz organizovani trening upoznavanja sa bankom, njenom vizijom, misijom, strategijom.

Svi konkursi su u potpunosti usklađeni sa zakonskim propisima i uvijek se oglašavaju u najmanje dva vodeća dnevnika lista i na internet stranici banke. Andragoški proces je stalan, tačnije banka je omogućila zaposlenima da se redovno usavršavaju na poljima obrazovnih potreba.

Banka na godišnjem nivou izdvaja budžetska sredstva za organizaciju serije seminara i obrazovnih treninga kako bi zaposlenima približila najnovija znanja u pomenutoj oblasti.

Odnos prema klijentima i poslovnim saradnicima

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka duboko je svjesna činjenice da je lojalan klijent najveće blago svake finansijske institucije. Imajući tu činjenicu u vidu poslovna etika zauzima visoko mjesto na listi prioriteta banke.

Banka nastoji da blagovremeno svoje klijente i poslovne saradnike obavještava o svim promjenama koje se odnose na njeno poslovanje, novim proizvodima, uslugama, kamatama, naknadama, provizijama, itd.

Takođe, kroz svoje marketinško/PR djelovanje, banka se striktno pridržava etičkog kodeksa o istinitosti i činjeničnom stanju, a izbjegava se bilo koji oblik navođenja klijenta na pogrešne zaključke kroz poluinformacije ili nedosljednosti u sadržaju.

Na polju prava klijenata banka je omogućila organizovan oblik podnošenja žalbi na kvalitet usluga, proizvoda i opšteg odnosa banke prema svojim klijentima kroz uvođenje pozicije službenika zaduženog za prigovore klijenata Hypo banke.

Klijenti su sada u mogućnosti da u svim poslovnim jedinicama banke podnesu svoje usmene i pismene prigovore, ili putem pošte i e-mail adrese, a koji u roku od 30 dana bivaju zvanično odgovoreni.

Hypo banka će i u budućnosti biti vođena principima odgovornog bankarstva uz etičko i transparentno poslovanje vodeći računa da uspjeh banke i njenih akcionara mora biti u visokoj korelaciji sa uspjehom njenih klijenata.

Odnos prema lokalnoj zajednici (podrška kulturi, umjetnosti, sportu i vaspitno-obrazovnim i zdravstvenim javnim institucijama)

Hypo banka već niz godina planski u okviru svog budžeta izdvaja značajna sredstva za podršku lokalnoj zajednici u kojoj djeluje kroz podršku radu vaspitno-obrazovnih i zdravstvenih institucija, te događaja koji imaju za cilj promociju i očuvanje društvenih vrijednosti kroz oblasti kulture, umjetnosti, nekomercijalnih sportskih aktivnosti.

U 2013. godini Hypo banka je donirala oko 60.000,00 KM širom Republike Srpske. Ovaj je novac doniran javnim institucijama i udruženjima građana koja vode računa o vaspitno-obrazovnom razvoju djece i njihovoj zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti.

I prošle godine Hypo banka je bila jedan od vodećih finansijera mnogih kulturno-umjetničkih događaja i nekomercijalnih sportskih aktivnosti u RS kroz mnogobrojne sponzorske aktivnosti.

Cilj Hypo banke je da bude dio lokalnog identiteta u svakoj zajednici u kojoj posluje te da ta ista zajednica i njeni građani mogu da računaju na Hypo banku i njeno razumijevanje u sklopu njenih mogućnosti.

Prioritet jesu djeca i institucije koje vode računa o njihovom organizovanom vaspitno-obrazovnom razvoju i njihovoj socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti.

Organi banke

NADZORNI ODBOR:

Dipl. Kfm. MA Rainer Maria Sichert , predsjednik
Dr. Neven Raić, zamjenik predsjednika
Mag. Wolfgang Edelmüller, zamjenik predsjednika
Dr. Gottwald Kranebitter, član
Mag. Stephan Holzer, član
Dr. Sebastian Firlinger, član

UPRAVA:

Goran Babić, direktor
Lidija Žigić, izvršni direktor
Herbert Walzhofer, izvršni direktor
Martin Leberle, izvršni direktor

ODBOR ZA REVIZIJU:

Đorđe Lazović, predsjednik
Maria Rauscher, član
Andrea Castellarin, član
Sandra Berdnik , član
Dejan Rajevac, član

INTERNI REVIZOR:

Slavica Vukelić

AKCIONARI SA 5% ILI VIŠE AKCIJA SA GLASAČKIM PRAVIMA:

Hypo Alpe-Adria-Bank International AG, Klagenfurt

Organizaciona struktura

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

za godinu koja je završena 31. decembra 2013. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora

<u>Izvještaj nezavisnog revizora</u>	<u>12</u>
<u>Finansijski izvještaji</u>	<u>13</u>
<u>Izvještaj o ukupnom rezultatu</u>	<u>13</u>
<u>Izvještaj o finansijskom položaju</u>	<u>14</u>
<u>Izvještaj o promjenama na kapitalu</u>	<u>15</u>
<u>Bilans tokova gotovine</u>	<u>16</u>
<u>Napomene uz finansijske izvještaje</u>	<u>17</u>

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Nadzornom odboru i akcionarima Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja (strana 2 do 76) Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući izveštaj o ukupnom rezultatu, izveštaj o promjenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjanjima u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja i računovodstvenim politikama objelodanjenim u napomenama 2. i 3. uz finansijske izvještaje.

Banja Luka, 26. mart 2014. godine

Ovlašćeni revizor
Žarko Mionić

Izvještaj o ukupnom rezultatu

Za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama KM)

	Napomena	Za godinu koja se završava 31. decembra 2013.	Za godinu koja se završava 31. decembra 2012.
Prihodi po osnovu kamata		57,320	75,405
Rashodi po osnovu kamata		(25,534)	(34,384)
Neto prihod od kamata	6	31,786	41,021
Prihodi po osnovu naknada i provizija		14,718	15,706
Rashodi po osnovu naknada i provizija		(2,264)	(3,622)
Neto prihod od naknada i provizija	7	12,454	12,084
Neto prihodi od kursnih razlika		942	1,478
Ostali prihodi iz poslovanja	8	7,807	9,467
Troškovi zaposlenih	9	(16,012)	(14,681)
Amortizacija	19,20,21	(4,616)	(4,283)
Ostali rashodi iz poslovanja	10	(18,441)	(23,280)
DOBIT PRIJE UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA		13,920	21,806
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	11	(63,281)	(12,193)
Rezervisanja za ostale rizike i potencijalne obaveze	12	(7,953)	(118)
Gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina i opreme	19,20	(4,953)	-
Gubici od umanjenja vrijednosti investicionih nekretnina	21	(967)	-
Gubici od umanjenja vrijednosti učešća	18	(3,500)	-
(GUBITAK)/DOBIT PRIJE POREZA		(66,734)	9,495
Porez na dobit	13	383	(1,670)
NETO (GUBITAK)/DOBIT TEKUĆE GODINE		(66,351)	7,825
Ostali ukupan rezultat			
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina		(2,975)	-
Dobit po osnovu finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		10	3
Gubitak po osnovu priomjene aktuarskih pretpostavki		(42)	-
Porez na dobit koji se odnosi na ostale stavke ukupnog rezultata		315	39
UKUPAN (GUBITAK)/DOBIT ZA GODINU		(69,043)	7,867
Zarada po akciji (u KM)	29	(0.512)	0.061

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava Hypo Alpe-Adria Bank a.d., Banja Luka je odobrila izdavanje ovih finansijskih izvještaja dana 25. februara 2014. godine.

Potpisano u ime Banke:

Goran Babić
Direktor

Martin Leberle
Izvršni direktor

Izveštaj o finansijskom položaju

Na dan 31. decembar 2013. godine
(U hiljadama KM)

	Napomena	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	14	257,300	258,425
Sredstva kod drugih banaka	15	36,971	39,156
Kredit i potraživanja od klijenata	16	791,260	1,014,244
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	17	20,071	16,096
Učešća	18	1,000	3,500
Nekretnine i oprema	19	36,841	45,247
Nematerijalna ulaganja	20	11,461	13,307
Investicione nekretnine	21	2,573	3,503
Preplaćeni porez na dobit		142	723
Odložena poreska sredstva	13c	2,006	186
Ostala aktiva	22	14,384	4,685
Ukupna aktiva		1,174,009	1,399,072
PASIVA			
Depoziti banaka i finansijskih institucija	23	333,762	390,327
Depoziti komitenata	24	412,791	545,115
Obaveze po kreditima	25	156,555	156,461
Subordinisane obaveze	26	35,479	35,479
Ostale obaveze	27	17,944	20,249
Ostala rezervisanja	30	16,169	8,600
Odložene poreske obaveze	13c	577	839
Ukupne obaveze		973,277	1,157,070
KAPITAL			
Aksijski kapital	28	156,941	129,168
Rezerve	28	105,811	79,582
Revalorizacije rezerve		3,760	6,597
(Akumulirani gubitak)/Neraspoređena dobit		(65,780)	26,655
Ukupan kapital		200,732	242,002
Ukupne obaveze i kapital		1,174,009	1,399,072
POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE	31	73,003	112,165

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu

Za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama KM)

	Akcionarski kapital	Rezerve Banke	Revalorizazione rezerve	Neraspoređena dobit/ (Akumulirani gubitak)/	Ukupno
31. decembar 2011. godine	129,168	74,743	6,760	23,464	234,135
Raspodjela dobiti za 2011. godinu	-	4,601	-	(4,601)	-
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina	-	-	(205)	205	-
Revalorizacije hartija od vrijednosti namjenjenih prodaji	-	-	3	-	3
Raspodjela dobiti za pokriće nedostajućih rezervi	-	238	-	(238)	-
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	39	-	39
Neto dobit za 2012. godinu	-	-	-	7,825	7,825
31. decembar 2012. godine	129,168	79,582	6,597	26,655	242,002
Emisija akcija	27,773	-	-	-	27,773
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina	-	-	(3,120)	145	(2,975)
Revalorizacije hartija od vrijednosti namjenjenih prodaji	-	-	10	-	10
Gubitak po osnovu promjene aktuarskih pretpostavki	-	-	(42)	-	(42)
Raspodjela dobiti za pokriće nedostajućih rezervi/Prenos u Ostale rezerve iz dobiti	-	26,229	-	26,229	-
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	315	-	315
Neto gubitak za 2013. godinu	-	-	-	(66,351)	(66,351)
31. decembar 2013. godine	156,941	105,811	3,760	(65,780)	200,732

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilans tokova gotovine

Za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(U hiljadama KM)

	Napomena	Godina koja se završava 31. decembra 2013.	Godina koja se završava 31. decembra 2012.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima		68,740	87,152
Troškovi kamata		(25,813)	(35,003)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani		5,720	6,409
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(35,235)	(39,823)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(1,614)	(96)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		(5,270)	(10,675)
Kreditni dati klijentima i novčane pozajmice		160,218	71,431
Depoziti klijenata		(188,651)	(48,969)
Plaćeni porez na dobit		(802)	(1,914)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti		(22,707)	28,512
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Naplaćena kamata		343	685
Primici dividendi		13	-
Ulaganja u vrijednosne papire raspoložive za prodaju		(3,845)	(564)
Kupovina nematerijalne imovine		(602)	(1,241)
Kupovina materijalne aktive		(1,739)	(1,002)
Povećanje učešća u subsidijarnim licima		(1,000)	(1,000)
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti		(6,830)	(3,122)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Primici od izdavanja akcija		27,382	-
Kamata plaćena na pozajmice		(2,238)	(1,805)
Povećanje uzetih pozajmica		12,833	19,804
Smanjenje uzetih pozajmica		(12,714)	(9,454)
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti		25,263	8,545
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(4,274)	33,935
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		297,581	261,740
Efekti promjene deviznog kursa		942	1,906
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine		294,249	297,581
Gotovina i gotovinski ekvivalenti se sastoje od sljedećih pozicija bilansa stanja			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	14	257,300	258,425
Sredstva kod drugih banaka	15	36,971	39,156
Minus: pripadajuća kamata i rezervisanja		(22)	-
		294,249	297,581

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opšte informacije

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka") je pravni sljedbenik Kristal banke a.d., Banja Luka koja je prvobitno osnovana kao nezavisna banka 30. septembra 1992. godine, a 16. maja 1997. godine je transformisana u akcionarsko društvo. Prije osnivanja nezavisne banke, Banka je poslovala kao glavna filijala Jugobanke d.d., Sarajevo povezane banke Jugobanke d.d., Beograd. Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci (br. U/I 2308/03) od 9. oktobra 2003. godine, Banka je dobila sadašnji naziv.

Banka je u 99.78% vlasništvu Hypo Alpe-Adria-Bank International AG, Klagenfurt, Austrija, članica Hypo Alpe-Adria Grupe. Matično društvo do kraja 2009. godine bilo je Bayern LB, Njemačka. Dana 30. decembra 2009. godine, krajnji vlasnik je postala Republika Austrija, sa 100% vlasništvom Hypo Alpe-Adria-Bank International AG. Više informacija je iskazano u Napomeni 28.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Registровано sjedište Banke je u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 13, Republika Srpska. Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka pored sjedišta u Banjoj Luci, ima i 36 poslovnica širom Bosne i Hercegovine (BiH), (31. decembar 2012. godine: sjedište u Banjoj Luci i 43 poslovnice).

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je imala 514 zaposlenih (31. decembar 2012: 583 zaposlenih).

Uprava	
Direktor od 21.06.2012.	Goran Babić
Izvršni direktor od 01.02.2012.	Lidija Žigić
Izvršni direktor od 15.05.2012.	Herbert Walzhofer
Izvršni direktor od 17.10.2012.	Martin Leberle
Nadzorni odbor	
Predsjednik od 20.09.2010.	Rainer Sichert
Zamjenik predsjednika od 14.12.2012. do 28.10.2013.	Neven Raić
Član od 28.10.2013., Zamjenik predsjednika i član od 28.10.2013	Wolfgang Edelmüller
Član od 14.09.2012. do 28.10.2013	Gottwald Kranebitter
Član od 27.05.2010.	Stephan Holzer
Član od 23.05.2011.	Sebastian Firlinger

Odbor za reviziju	
Predsjednik od 29.05.2011.	Đorđe Lazović
Član od 29.05.2011.	Maria Auer
Član od 29.05.2011.	Andrea Castellarin
Član od 25.02.2012.	Sandra Baier
Član od 25.02.2012. do 25.09.2013	Dejan Rajevac

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembra 2013. godine su sastavljeni u skladu sa članom 14 Zakona o bankama (Službeni glasnik Republike Srpske broj 44/03, 74/04, 116/11, 05/12, 59/13) i regulativom Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje pojedinačne (nekonsolidovane) finansijske izvještaje Banke. Kao što je objelodanjeno u napomeni 18, Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka je Matično društvo za Grupu koju čini zajedno sa Hypo Alpe-Adria leasing d.o.o., Banja Luka. Ulaganja u zavisna društva u ovim finansijskim izvještajima iskazana su po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualna obezvrjeđenja. Saglasno Međunarodnom računovodstvenom standardu (MRS) 27 'Konsolidovani i pojedinačni Nekonsolidovani finansijski izvještaji', Banka će sastaviti svoje konsolidovane finansijske izvještaje za poslovnu 2013. godinu najkasnije do 30. aprila 2014. godine, u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti, osim za revalorizaciju određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po fer vrijednosti, kao što je objašnjeno kasnije u računovodstvenim politikama.

Ovi finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Banke opšte namijene. Finansijski izvještaji su sastavljeni za izvještajni period od 1. januara 2013. godine do 31. decembra 2013. godine u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Ovi statutarni finansijski izvještaji su sastavljeni radi obezbjeđenja usaglašenosti sa zakonskim propisima, opšte su namijene i nemaju nikakvu posebnu svrhu, niti su namenjeni nekom posebnom korisniku ili transakciji. U skladu sa navedenim, korisnici finansijskih izvještaja ne treba da se oslone isključivo na finansijske izvještaje već treba da preduzmu i druge odgovarajuće postupke, prije donošenja relevantnih odluka.

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

a) Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu u Republici Srpskoj

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ('Službeni glasnik RS', broj 36/09 i 52/11), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodne standarde revizije (MSR), Kodeks etike za profesionalne računovođe, kao i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (MRSB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC), na finansijske izvještaje za periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Pored navedenog, dana 15. jula 2010. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske ("Savez RR RS") je donio "Odluku o početku obavezne primjene izdanja MRS/MSFI (objavljenih do 1. januara 2009. godine)", a na osnovu "Odluke o ovlaštenjima za prevod i objavljivanje" nadležne Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine od 10. marta 2006. godine (Službeni glasnik BiH, broj 81/06), kojom se takva ovlaštenja daju Savezu Računovođa i Revizora RS. Navedeno izdanje MRS/MSFI je odobreno od strane Fondacije odbora za Međunarodne računovodstvene standarde kao zvanični prevod na srpski jezik za Bosnu i Hercegovinu (Republiku Srpsku), Srbiju i Crnu Goru. Prema navedenoj Odluci MRS/MSFI objavljeni do 1. januara 2009. godine obavezno se primjenjuju na finansijske izvještaje sačinjene i prezentovane u Republici Srpskoj za obračunske periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Međutim, promjene u važećim standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2009. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni, kao i objavljeni standardi i tumačenja koji još uvijek nisu u primjeni, objelodanjeni su u napomenama u nastavku - 2.2 (b) i 2.2 (c).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Dodatno Banka je primijenila i standarde koji nisu zvanično prevedeni i kao takvi usvojeni u Republici Srpskoj a sve s ciljem da finansijski izvještaji banke objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju stanje imovine, kapitala i obaveza, rezultate poslovanja, tokove gotovine i promjene na vlastitom kapitalu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Na taj način Banka je, prethodno se uvjerivši da ne krši niti jedan od propisa u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, primijenila većinu naknadno objavljenih MRS i MSFI relevantnih za poslovanje Banke osim odstupanja u dijelu MRS 2 „Zalihe“ zbog regulative Agencije za bankarstvo Republike Srpske vezano za način postupanja sa stečenom materijalnom aktivom primljenom kao djelimična ili potpuna naplata dugova (Nota 2.2 (d)).

Shodno navedenom, a imajući u vidu određene zahtjeve za objelodanjivanjima i potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI i MRS.

Rukovodstvo Banke analizira promjene u važećim standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 1. januara 2009. godine, i nakon ustanovljavanja standarda i tumačenja koji su relevantni za Banku, primjenjuje ih ukoliko nisu u suprotnosti ni sa jednim od propisa u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srpskoj

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izvještaja, dole navedeni standardi i izmjene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sljedeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srpskoj za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2013. godine:

- MSFI 1 (revidirani) "Prva primjena MSFI" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene MSFI 1 "Prva primjena MSFI" – Visoka hiperinflacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine),
- Izmjene MSFI 1 "Prva primjena MSFI" – Ukidanje fiksnih datuma za one koji prvi put primjenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine),
- Izmjene MSFI 1 "Prva primjena MSFI" - Dodatni izuzeci za one koji prvi put usvajaju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine),
- Izmjene MSFI 1 "Prva primjena MSFI" - Ograničeni izuzeci za uporedna objelodanjivanja u skladu sa MSFI 7 za one koji prvi put usvajaju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2010. godine),
- Izmjene MSFI 1 "Prva primjena MSFI" - Državni krediti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene MSFI 2 "Isplate po osnovu akcija" – Transakcije grupnih isplata u novcu po osnovu akcija (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine),
- MSFI 3 (revidirani) "Poslovne kombinacije" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja" – Transfer finansijske imovine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine),
- Izmjene MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja" – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srpskoj (nastavak)

- MSFI 11 "Zajednički aranžmani" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- MSFI 12 "Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- MSFI 13 "Odmjeravanje fer vrijednosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji", MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ i MSFI 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima“ - Uputstvo o tranziciji (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Prezentacija stavki Ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2012. godine),
- Izmjene MRS 12 "Porez na dobit" – Odloženi porezi: Pokriće osnovne imovine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2012. godine),
- Izmjene MRS 19 "Beneficije zaposlenih" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene MRS 24 "Objelodanjivanja o povezanim stranama" - Pojednostavljivanje zahtijevanih objelodanjivanja za entitete u državnom vlasništvu i pojašnjenje definicije povezanih strana (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine),
- Izmjene MRS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- MRS 27 (revidiran u 2011. godini) "Pojedinačni finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- MRS 28 (revidiran u 2011. godini) "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene MRS 32 "Finansijski instrumenti: Prikazivanje" – Računovodstveno obuhvatanje prava (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. februara 2010. godine),
- Izmjene MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" – Prihvatljive hedžing stavke (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene različitih standarda i tumačenja koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 2, MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 18, MRS 36, MRS 38, MRS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (većina izmjena biće na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine),
- Izmjene različitih standarda i tumačenja koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (većina izmjena biće na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine),
- Izmjene različitih standarda "Unaprijeđenja MSFI (2012.)" koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja MSFI objavljena 17. maja 2012. godine (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine)
- Izmjene IFRIC 14 "MRS 19 - Granica definisanih primanja zaposlenih, minimum zahtjeva fonda i njihova interakcija" - Pretplata minimalnih zahtjeva fonda (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine),

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srpskoj (nastavak)

- IFRIC 17 "Prenos nenovčanih sredstava vlasnicima preduzeća" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- IFRIC 18 "Prenos sredstava komitentima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- IFRIC 19 "Ukidanje obaveza instrumentima kapitala" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2010. godine),
- IFRIC 20 "Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine), i
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izvještavanje 2010. godine“ što predstavlja izmjenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja“ (na snazi od datuma objavljivanja, odnosno od septembra 2010. godine).

c) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvijek nisu stupili na snagu

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene standarda i interpretacije su bile izdate ali nisu postale efektivne:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i naknadni amandmani (datum primjene još nije određen),
- MSFI 14 "Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja" – Obavezni datum primjene MSFI 9 i objelodanjivanja prelaska (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2015. godine),
- Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 – izuzeća od konsolidacije zavisnih lica u skladu sa MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene MRS 32 "Finansijski instrumenti: Prezentacija" – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene MRS 36 "Obezvrjeđenje sredstava" – Objelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmjeravanje – Zamjena derivata i nastavak računovodstva hedžinga" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unaprijeđenja MSFI (period 2010. - 2012.)" koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unaprijeđenja MSFI (period 2011. - 2013.)" koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine), i
- IFRIC 21 "Dažbine" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).

d) Odstupanja lokalne regulative od zahtijeva MRS i MSFI

Pored navedenog, računovodstveni propisi Republike Srpske, koji se primjenjuju za finansijske izvještaje na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine odstupaju od zahtijeva MSFI i MRS, u sljedećim materijalno značajnim aspektima finansijskog izvještavanja:

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

d) Odstupanja lokalne regulative od zahtijeva MRS i MSFI (nastavak)

Na osnovu Pravilnika o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilansa stanja i bilansa uspjeha za banke i druge finansijske organizacije (Sl. Glasnik RS 67/09), naknade po osnovu odobravanja kredita se prikazuju u okviru stavke „prihodi po osnovu naknada i provizija“ a ne u okviru obračuna efektivne kamatne stope kako to zahtijeva MRS 18 „Prihodi“ i MRS 39 „Nekonsolidovani finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“,

- Na osnovu Pravilnika o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilansa stanja i bilansa uspjeha za banke i druge finansijske organizacije (Sl. Glasnik RS 67/09), potraživanja za kamate se iskazuju u okviru Obračunate kamate i ostale aktive, a ne u okviru Kredita plasiranih komitentima, kako to zahtijeva MRS 39 „Nekonsolidovani finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“, i
- Na osnovu Pravilnika o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilansa stanja i bilansa uspjeha za banke i druge finansijske organizacije (Sl. Glasnik RS 67/09) obaveze za kamate se iskazuju u okviru Ostalih obaveza, a ne u okviru Obaveza po kreditima, kako to zahtijeva MRS 39 „Nekonsolidovani finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“.
- Na osnovu Uputstva o načinu postupanja sa stečenom materijalnom aktivom primljenom kao djelimična ili potpuna naplata dugova donesenog od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, materijalnu aktivu namijenjenu prodaji, banke su bile u obavezi prodati u roku od jedne godine od dana sticanja, a narednog dana nakon isteka ovog roka istu su bile dužne u svojim poslovnim knjigama iskazati po tehničkoj vrijednosti od 1 KM, što nije bilo u skladu sa MSFI/ MRS (MRS 2 „Zalihe“ i MSFI 5 „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“). Navedeno Uputstvo bilo je na snazi do 6. avgusta 2013. godine. Donošenjem Odluke o stavljanju van snage Uputstva o načinu postupanja sa stečenom materijalnom aktivom primljenom kao djelimična ili potpuna naplata dugova od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske navedeno Uputstvo je ukinuto, nakon čega Banka stečenu materijalnu aktivu primljenu kao djelimična ili potpuna naplata dugova vrednuje po trošku sticanja.

Banka je imajući u vidu prethodno navedeno, uradila određene reklasifikacije iznosa u priloženim obrascima Izvještaja o ukupnom rezultatu i Izvještaja o finansijskom položaju, u cilju otklanjanja razlika između Pravilnika o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilansa stanja i bilansa uspjeha za banke i druge finansijske organizacije (Sl. Glasnik RS 67/09) i zahtjeva MSFI i MRS, i to:

- Potraživanja za kamate i naknade su reklasifikovane na pozicije krediti i novčana sredstva, tj. pozicija uz koje su nastale,
- Obaveze za kamate i naknade su reklasifikovane na pozicije depozita i primljenih kredita, tj. pozicija uz koje su nastale,
- Prihode od naknada po osnovu odobravanja kredita reklasifikovala na prihode od kamata;

Pored naprijed navedenog, Banka je u propisanom roku, na način definisan Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilansa stanja i bilansa uspjeha za banke i druge finansijske organizacije (Sl. Glasnik RS 67/09), sastavila obrasce Izvještaj o ukupnom rezultatu (bilans stanja) i Izvještaj o finansijskom položaju (bilans uspjeha), koje je 28. februara 2014. godine predala Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka, kao nadležnom kontrolnom organu.

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u hiljadama Konvertibilnih maraka.

Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine za poslovnu 2013. godinu koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Uporedni podaci

Za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine primjenjuju se izmjene MRS 19 "Beneficije zaposlenih", u kojima se između ostalog, propisuje ukidanje tzv. koridorskog pristupa za aktuarske dobitke i gubitke uz obvezu da se oni odmah iskažu u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

Da je Banka primjenila izmjene MRS 19 za finansijske izvještaje na dan 31. decembra 2012. godine, efekti bi bili:

- dobit manja za 85 hiljada KM i
- ostala sveobuhvatna dobit veća za 85 hiljada KM.

Odjel Hypo Alpe-Adria Grupe zadužen za upravljanje rizikom u segmentu stanovništva i malih i srednjih preduzeća (SME) je tokom 2013. godine proveo analizu portfolia u njihovoj nadležnosti koji je u kašnjenju većem od 180 dana. U okviru provedene analize došlo se do prvih naznaka neadekvatnog nivoa pokrivenosti rezervisanja za navedeni dio portfolia te je stoga odlučeno da se izvrši validacija cjelokupne SRPci metodologije koju primjenjuje Grupa.

Prva faza validacije je provedena na analizi uzorka na lokalnom nivou koja je takođe potvrdila da (u okviru navedenog uzorka) trenutno korištena formula ne rezultira adekvatnim nivom rezervisanja. Da bi se nivo rezrevisanja za relevantni dio portfolia doveo na adekvatan nivo u kratkom roku proveden je proces izračuna i knjiženja dodatnih rezervisanja za navedeni dio portfolia primjenom tzv. faktora korekcije (eng. Scaling factor).

Takođe, pokrenut je na nivou cjelokupne Grupe proces kreiranja nove SRPci metodologije koji je rezultirao novom formulom za izračun SRPci rezervisanja koja uzima u obzir dužinu perioda neplaćanja određenih potraživanja prilikom odabira odgovarajuće formule za izračun SRPci rezervisanja za relevantni portfolio.

Portfolio rezervisanja za rizike za kolektivno umanjene kredite (SRPci) se prema staroj metodologiji računala su se putem formule:

$$\text{SRP ci (IL)} = (\text{EAD} - \text{Coll}) * 1 * (1 - \text{cure rate}) * \text{LGD_blanco}$$

Portfolio rezervisanja za rizike za kolektivno umanjene kredite (SRPci) se prema novoj metodologiji računaju putem formule:

dani kašnjenja	formula
manje od 365 dana kašnjenja:	$\text{SRPci} = (\text{EAD} - \text{Coll}) * 1 * \text{LGD_blanco}$
od 366 - 1095 dana kašnjenja:	$\text{SRPci} = (\text{EAD} - \text{Coll})$
više od 1095 dana kašnjenja:	$\text{SRPci} = \text{EAD}$

- EAD predstavlja ukupnu izloženost pri kašnjenju (eng default) koja uzima u obzir faktore kreditne konverzije (CCF)
- Coll predstavlja interno prepoznatu vrijednost kolaterala
- Cure rate predstavlja stopu oporavka
- LGD_blanco (eng. Loss Given Default) predstavlja gubitak u slučaju neplaćanja za dio izloženosti koja nije pokrivena kolateralom

Kad bi se nova metodologija primjenila na dan 31. decembra 2012. godine, portfolio rezervisanja za rizike za kolektivno umanjene kredite (SRPci) bila bi veća za 5,909 hiljada KM.

Banka je određene iznose u uporednim podacima poslovne 2012. godine reklasifikovala u cilju uporedivosti, te bolje i pravilnije prezentacije istih.

U slijedećoj tabeli dat je prikaz reklasifikacije između pozicija Izvještaja o ukupnom rezultatu:

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Uporedni podaci (nastavak)

	Napomena	Za godinu koja se završava 31. decembra 2012.	Reklasifikacija(+/-)	U hiljadama KM Za godinu koja se završava 31. decembra 2012. reklasifikovano
Prihodi po osnovu kamata		75,405	-	75,405
Rashodi po osnovu kamata		(34,384)	-	(34,384)
Neto prihod od kamata	6	41,021	-	41,021
Prihodi po osnovu naknada i provizija		15,706	-	15,706
Rashodi po osnovu naknada i provizija		(3,622)	-	(3,622)
Neto prihod od naknada i provizija	7	12,084	-	12,084
Neto prihodi od kursnih razlika		1,478	-	1,478
Ostali prihodi iz poslovanja	8	10,766	(1,299)	9,467
Troškovi zaposlenih	9	-	(14,681)	(14,681)
Amortizacija	19,20,21	-	(4,283)	(4,283)
Ostali rashodi iz poslovanja	10	(43,661)	20,381	(23,280)
DOBIT PRIJE UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA		21,688	118	21,806
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	11	(12,193)	-	(12,193)
Rezervisanja za ostale rizike i potencijalne obaveze	12	-	(118)	(118)
Gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina i opreme	19,2	-	-	-
Gubici od umanjenja vrijednosti investicionih nekretnina	21	-	-	-
Gubici od umanjenja vrijednosti učešća	18	-	-	-
DOBIT PRIJE POREZA		9,495	-	9,495
Porez na dobit	13	(1,670)	-	(1,670)
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE		7,825	-	7,825
Ostali ukupan rezultat				
Dobit po osnovu finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		3	-	3
Porez na dobit koji se odnosi na ostale stavke ukupnog rezultata		39	-	39
UKUPNA DOBIT ZA GODINU		7,867	-	7,867
Zarada po akciji (u KM)	30	0.061	-	0.061

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Uporedni podaci (nastavak)

Reklasifikacije između pojedinih pozicija Izvještaja o finansijskom položaju može se prikazati:

	Napomena	31. decembra 2012.	Reklasifikacija (+/-)	U hiljadama KM 31. decembra 2012. reklasifikovana
AKTIVA				
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	14	258,425	-	258,425
Sredstva kod drugih banaka	15	39,156	-	39,156
Kreditni i potraživanja od klijenata	16	1,014,244	-	1,014,244
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	17	16,096	-	16,096
Učešća	18	3,500	-	3,500
Nekretnine i oprema	19	45,247	-	45,247
Nematerijalna ulaganja	20	13,307	-	13,307
Investicione nekretnine	21	3,503	-	3,503
Preplaćeni porez na dobit		-	723	723
Odložena poreska sredstva	13c	-	186	186
Ostala aktiva	22	5,594	(909)	4,685
Ukupna aktiva		1,399,072	-	1,399,072
PASIVA				
Depoziti banaka i finansijskih institucija	23	390,327	-	390,327
Depoziti komitenata	24	545,115	-	545,115
Obaveze po kreditima	25	156,461	-	156,461
Subordinisane obaveze	26	35,479	-	35,479
Ostale obaveze	27	21,088	(839)	20,249
Ostala rezervisanja	30	8,600	-	8,600
Odložene poreske obaveze	13c	-	839	839
Ukupne obaveze		1,157,070	-	1,157,070
KAPITAL				
Akcionarski kapital	28	129,168	-	129,168
Rezerve	28	79,582	-	79,582
Revalorizacione rezerve		6,597	-	6,597
Neraspoređena dobit		26,655	-	26,655
Ukupan kapital		242,002	-	242,002
Ukupne obaveze i kapital		1,399,072	-	1,399,072
POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE	31	112,165	-	112,165

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Osnova za mjerenje

Ovi finansijski izvještaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova modifikovanom za revalorizaciju zgrada i opreme, investicionih nekretnina i dijela nematerijalne imovine, i određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po fer vrijednosti.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi od kamata za sve kamatonosne finansijske instrumente s kamatom priznaju se u okviru prihoda od kamata i rashoda od kamata u bilansu uspjeha. Prihodi i rashodi od kamata se evidentiraju po obračunskoj osnovi.

Prihodi po osnovu provizija i naknada, osim naknade za odobrenje kredita, priznaju se u cjelosti i u trenutku kada su nastali.

Naknade za odobravanje kredita se razgraničavaju i amortizuju tokom korisnog vijeka trajanja koristeći metod efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod kojim se računaju troškovi otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškovi dodjeljivanja prihoda ili rashoda od kamata u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vijek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Kada se računa efektivna kamatna stopa, Banka procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primjer, mogućnost plaćanja unaprijed), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dvije ugovorne strane koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

3.3. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Naknade i provizije po poslovima platnog prometa se priznaju po obračunskoj osnovi u trenutku dospelja za naplatu odnosno kada je usluga pružena.

Prihodi od naknada i provizija se odnose na lokalni i međunarodni platni promet, prihode od naknada po vanbilansnim poslovima (izdavanje garancija), brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada i provizija čine rashodi naknada koje Banka plaća Centralnoj banci Bosne i Hercegovine za poslove lokalnog platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi poslovanja s karticama, naknade za superviziju bankarskog sektora od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske i druge slične naknade (Napomena 7).

3.4. Preračunavanje stranih valuta

Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje odmjeravaju se korištenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izvještaji su prikazani u KM, koja predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja.

Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na datum bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu važećim na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u KM po zvaničnom kursu na datum bilansa stanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Preračunavanje stranih valuta

Transakcije i stanja (nastavak)

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjiže se su u korist prihoda ili na teret rashoda u bilansu uspjeha. Banka nema monetarnih hartija od vrijednosti izraženih u stranim valutama.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "CBBH").

3.5. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema su iskazane po fer vrijednosti utvrđenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualno umanjenje vrijednosti.

Procjena vrijednosti nekretnina Banke je sprovedena od strane nezavisnog procjenitelja, koji je sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine izvršio procjenu na osnovu tržišne vrijednosti imovine koja je u upotrebi.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete izvještaj o ukupnom rezultatu perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat procjene građevinskih objekata i opreme, povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao prihod ili rashod. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi, u okviru kapitala, do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit sukcesivno (jednom godišnje) odnosno kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otuđi.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom pravolinijske metode kako bi se raspodijelila nabavna ili revalorizovana vrijednost do rezidualne vrijednosti tokom procijenjenog vijeka trajanja:

	Stopa Amortizacije	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	1.33%-2.86%	35-75
Kompjuterska oprema	12.5%-20%	5-8
Namještaj i ostala oprema	6.67% -20%	5-15
Motorna vozila	25%	5

Uprava Banke smatra da stope amortizacije realno odražavaju ekonomsko korisni vijek trajanja nekretnina i opreme.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje nekretnina i opreme.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva uključuju kompjuterski softver i licence. Trošak nabavke sredstava amortizuje se pravolinijski.

	Stopa Amortizacije	Vijek trajanja (godina)
Nematerijalna sredstva	14.3% - 20%	5-7

3.7. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine po fer vrijednosti utvrđenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualno umanjeње vrijednosti. Trošak nabavke investicione nekretnine obuhvata nabavnu cijenu i druge direktne troškove.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje investicionih nekretnina.

3.8. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjerava se da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti, a isto se vrši kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi.

3.9. Finansijska sredstva

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha; krediti i potraživanja; sredstva koja se drže do dospeljeća; i sredstva raspoloživa za prodaju. Rukovodstvo Banke pri inicijalnom priznavanju određuje klasifikaciju sredstava.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je imala samo kredite i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su ona koja se namjeravaju držati neodređeni vremenski period, koja se mogu prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena kamata, kursa ili cijena kapitala.

Računovodstveni tretman

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, sredstava koja se drže do dospeljeća i sredstava raspoloživih za prodaju se priznaje na dan transakcije, a to je dan kada se Banka obavezala da će kupiti ili prodati sredstvo. Ulaganja se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva koja se ne vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Finansijska sredstva se isknižavaju u trenutku kada je Banka prenijela sve rizike i prava po osnovu vlasništva ili kada je isteklo pravo Banke da primi novčane tokove po osnovu finansijskih sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijska sredstva (nastavak)

Računovodstveni tretman (nastavak)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha konsekvantno se iskazuju po fer vrijednosti. Krediti i potraživanja i sredstva koja se drže do dospeljeća iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se priznaju u bilansu uspjeha u periodu u kom su nastali. Prihodi i rashodi od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se direktno u kapitalu, sve do isknjižavanja ili gubitka usljed umanjenja vrijednosti, kada se kumulirani prihod ili rashod, prethodno priznat u okviru kapitala knjiži u bilansu uspjeha. Međutim, kamata izračunata korištenjem metode efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspjeha. Dividende se priznaju u Bilansu uspjeha kada se uspostavi pravo datog lica da primi isplatu.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište hartija od vrijednosti koje se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike vrednovanja.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

Banka procjenjuje, na svaki izvještajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrijednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena tj. da li je sredstvo obezvrjeđeno.

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrjeđeno i gubici po osnovu umanjenja vrijednosti se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji može biti pouzdano procijenjen. Kriterijumi koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju uključuju:

- Značajne finansijske poteškoće dužnika;
- Kašnjenje u plaćanju više od 90 dana; dužnik je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se potraživanja Banke od dužnika:
 - pravnog lica koja su veća od 250,00 EUR (488.96 KM) i 2.5% ukupne izloženosti dužnika,
 - fizičkog lica koja su veća od 1% ukupne izloženosti dužnika i 10.23 EUR (20.00 KM) u zavisnosti koji je od tih iznosa manji;
- Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan;
- Dodjeljivanje kategorije rizika C ili lošija prema klasifikaciji Agencije za bankarstvo Republike Srpske;
- Rejting 5A ili lošiji;
- Restruktuiranje kredita (značajne promjene uslova, smanjenje kamatne stope, djelimični grace periodi) neophodne zbog kreditnog (finansijskog) položaja (ne tržišno uslovljene ili tehničke promjene). Ovo uključuje obavezne prolongacije;
- Smanjenje pokrića, npr. uzrokovano manjom vrijednošću kolateralu (posebno vezano za projektno finansiranje) u slučaju nedovoljnih drugih izvora novčanog toka;
- Nekooperativnost klijenta u slučaju dokazanih problema sa otplaćivanjem;
- Likvidacija poslovanja ili stečaj dužnika.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijska sredstva (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Procjenu perioda između pojavljivanja gubitka i njegove identifikacije vrši rukovodstvo, posebno za svaku vrstu portfolija. Ovaj period se u načelu kreće od tri do dvanaest mjeseci, mada u izuzetnim slučajevima period može biti i duži.

Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako Banka utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o pojedinačnom obezvrjeđenju za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, to sredstvo uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno procjenjuje obezvrjeđenje. Sredstva kod kojih se pojedinačno procjenjuje umanjenje vrijednosti i za koja se gubitak pri obezvrjeđenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, nisu uključena u grupno procjenjivanje umanjenja vrijednosti.

Iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstava i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali), diskontovanih po prvobitnoj kamatnoj stopi primjenjivoj za dato finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstava se smanjuje upotrebom računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspjeha.

Kalkulacija sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova finansijskih sredstava koja su obezbjeđena instrumentima obezbjeđenja, odražava novčani tok koji može proistići iz instrumenta obezbjeđenja umanjenog za troškove pribavljanja i prodaje instrumenta obezbjeđenja, bez obzira na to da li je ili nije aktiviranje instrumenta obezbjeđenja vjerovatno.

Za potrebe grupne procjene umanjenja vrijednosti, finansijska sredstva se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika (na primjer, na osnovu interne klasifikacije Banke koja uzima u obzir vrstu sredstva, industrijsku oblast, geografsku lokaciju, tip garancije, status dospjelih a nenaplaćenih kredita i druge relevantne faktore). Ove karakteristike su relevantne za procjenu budućih novčanih tokova navedenih sredstava jer ukazuju na sposobnost dužnika da plati sve iznose u skladu sa ugovorenim uslovima sredstva koje se procjenjuje.

Budući novčani tokovi, za grupu finansijskih sredstava kod kojih se vrši grupno utvrđivanje umanjenja vrijednosti, se procjenjuju na bazi ugovorenih novčanih tokova sredstva i iskustva Banke u ostvarivanju gubitaka kod sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Iskustvo u ostvarivanju gubitaka se koriguje za efekte tekućih uslova koji nisu uticali na period u kojem je iskustvo u ostvarivanju gubitaka stečeno i otklanjaju se efekti uslova iz prethodnog perioda koji trenutno ne postoje.

Procjene promjena u budućim novčanim tokovima za grupe sredstava trebalo bi da odraze i da budu direktno povezane sa promjenama koje nastaju iz perioda u period (na primjer, promjene u stopi nezaposlenosti, cijenama nekretnina, uslovima plaćanja, ili druge promjene koje ukazuju na promjene u vjerovatnoći ostvarivanja gubitaka u Banci i njihove razmjere). Metodologiju i pretpostavke korištene za procjenu budućih novčanih tokova, Banka redovno kritički preispituje da bi smanjila razlike između procijenjenih gubitaka i stvarno ostvarenih gubitaka.

Kada je kredit nenaplativ vrši se otpis kredita, isknjižavanjem kredita i odgovarajuće ispravke vrijednosti. Takvi krediti se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je umanjenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog položaja), prethodno priznati gubitak zbog umanjenja vrijednosti se koriguje promjenama na računu ispravke vrijednosti. Iznos ukidanja rezervisanja se priznaje u bilansu uspjeha kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o klasifikaciji aktive i vanbilansnih stavki prema stepenu naplativosti, Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijska sredstva (nastavak)

Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (nastavak)

Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Razlika između ispravke vrijednosti utvrđene na prethodni način i procijenjene rezerve za potencijalne gubitke na plasmane svrstane u kategorije, evidentirala se na računu rezervi u okviru kapitala a izdvajanje ovih rezervi se vršilo na teret neraspoređene dobiti do visine neraspoređene dobiti. U slučaju da navedena pozicija nije bila dovoljna za pokriće nedostajućih rezervi, ista se iskazivala kao odbitna stavka od kapitala Banke. Ovo pravilo je bilo na snazi u periodu od 01. januara 2010. godine (momenta prelaska na obračun rezervisanja u skladu sa MRS) pa sve do 31. decembra 2013. godine od kojeg momenta prestaje obaveza pokrića nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu iz dobiti. Shodno tome sva, za ove svrhe izdvojena sredstva iz dobiti Banka je mogla vratiti na račun Ostale rezerve iz dobiti koje se odnose na procjenu kvaliteta aktive čime je došlo do povećanja osnovnog kapitala u iznosu od 26,467 hiljada konvertibilnih maraka.

Ove rezerve Banka može koristiti za pokriće gubitka, povećanje zakonskih rezervi ili dokapitalizaciju Banke. Nakon evidentiranja navedenih sredstava na račun Ostalih rezervi iz dobiti nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu kao odbitna stavka od kapitala na dan 31. decembar 2013. godine iznose 7,210 hiljada KM Na ovaj način se saldo računa „Posebne rezerve za procijenjene gubitke izdvojene iz dobiti“ vratio na stanje 01. januara 2010. godine

Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti obezvrjeđena. Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti – se priznaje u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživa za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz bilans uspjeha ali samo do visine ranije priznatih gubitaka, a ostatak se priznaje direktno u kapitalu kao revalorizaciona rezerva sve do momenta prodaje hartije od vrijednosti.

3.10. Ulaganja u druga povezana lica i ostala ulaganja u kapital

Povezana lica su pravna lica u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni zavisna lica, niti zajednička ulaganja.

Ulaganja u povezana lica početno se priznaju po trošku (nabavna cijena), kao i na datum bilansa, ali Banka dodatno na svaki datum bilansa provjerava da li postoji imparitet ulaganja.

3.11. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac, sredstva na računima Centralne banke, računi u stranim valutama kod inostranih i domaćih banaka, te kratkoročni depoziti s rokom dospijeca do 30 dana koji se drže na računima kod domaćih i inostranih banaka smatraju se novčanim ekvivalentima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, bez nastalih troškova. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku, sve razlike između priliva sredstava (neto sa transakcijskim troškovima) i vrijednosti po dospijanju priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.13. Rezervisanja

Rezervisanja za restrukturisanje ili odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza. Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

3.14. Primanja zaposlenih

Kratkoročne nadoknade zaposlenim

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju plate i naknade plata i sve doprinose vezane za naknade zaposlenima koje se plaćaju fondovima socijalnog i penzionog osiguranja Republike Srpske, obračunate primjenom određenih postotaka utvrđenih prema odgovarajućim propisima. Kratkoročne naknade zaposlenima priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

Otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora

Prema Kolektivnom ugovoru sa radnicima Banke, radnici imaju pravo na naknadu po osnovu otpremnine. Obaveze za otpremnine prikazane u bilansu stanja predstavljaju sadašnju vrijednost definisanih obaveza po naknadama koje se izračunavaju na bazi aktuarskih obračuna.

Rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora se iskazuju u bilansu stanja u okviru „Ostalih obaveza“.

Rezervisanja za otpremnine se temelje na aktuarskim izvještajima i koriste se samo za šta su namijenjena. Na kraju svake godine vrše se provjere ispravnosti obračuna rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora. U skladu sa izmjenama i dopunama MRS 19, promjena rezervisanja po osnovu otpremnina prikazuje se u bilansu uspjeha u okviru „Troškova zaposlenih“ uz pretpostavku da se ne odnose na aktuarske dobitke i gubitke, u protivnom isti se odmah iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Otpremnine koje dospijevaju u periodu dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

3.15. Porez na dobit

Porez na dobit tekuće godine

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Porez na dobit (nastavak)

Porez na dobit tekuće godine (nastavak)

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima Banke. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i iznosa iskazanih za svrhe izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke, do iznosa za koji je vjerovatno da će budućí oporezivi dobiti biti dovoljni da omoguće realizaciju (korišćenje) odbitnih privremenih razlika, neiskorištenih poreskih sredstava i neiskorištenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća oporeziva dobit biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti.

Tekući i odloženi porezi se priznaju kao prihodi i rashodi i uključeni su u dobit perioda.

3.16. Akcijski kapital i rezerve

Akcijski kapital se sastoji od običnih akcija. Akcijski kapital se iskazuje po nominalnoj vrijednosti.

Dividende se evidentiraju kao obaveza u periodu u kojem je donesena odluka o njihovoj isplati.

3.17. Revalorizacija rezerve

Revalorizacioni viškovi se knjiže kao revalorizacione rezerve. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva povećava, kao rezultat revalorizacije, to povećanje treba direktno pripisati kapitalu kao revalorizacioni višak (rezerva). Međutim, povećanje treba priznati kao prihod u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, to smanjenje treba priznati kao rashod. Međutim, smanjenje treba direktno knjižiti na teret kapitala, to jeste stavku revalorizacioni višak, do iznosa postojećeg revalorizacionog viška koji se odnosi na to sredstvo.

3.18. Fer vrijednost

Finansijski izvještaji su prikazani po osnovu istorijskog troška, uključujući ispravke i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na njihov procijenjeni nadoknadivi iznos.

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno iskustvo o tržištu, stabilnosti i likvidnosti kod nabavke i prodaje kredita i drugih finansijskih sredstava ili obaveza za koje zvanične tržišne informacije nisu raspoložive. Stoga, fer vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.19. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik (Napomena 33).

3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerenika i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke.

3.21. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati poslovanje po poslovnim segmentima (država, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (poslovnice) za svrhe grupnog izvještavanja Matične banke, ali za potrebe ovih priloženih finansijskih izvještaja ne radi objelodanjivanja u skladu sa MSFI 8 jer se ne trguje u dovoljnoj mjeri akcijama Banke na domaćem tržištu, i najveći akcionar ima dominantno učešće od 99.78% u ukupnom kapitalu.

3.22. Učešća

Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvrjeđenja. Na svaki datum bilansa Banka dodatno provjerava da li postoji obezvrjeđenje ulaganja u zavisna društva.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznositi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka minimalno kvartalno vrši pregled kreditnog portfolija i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u bilansu uspjeha, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolija za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliju. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa rezervisanja u skladu regulativom Agencije za bankarstvo Republike Srpske objelodanjeni su u Napomeni 3.9. U toku 2013. godine Banka je također vršila umanjenje vrijednosti kredita na kvartalnom nivou i paralelno s tim procesom radila na testiranju novih alata i metoda i drugih pretpostavki kako bi se u toku 2014. godine omogućila implementacija i prelazak na mjesečni obračun umanjenja vrijednosti kredita.

Otpremnine

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća/manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod osim u slučaju kada je promjena posljedica aktuarskih pretpostavki pa se ta promjena evidentira u kapitalu u okviru aktuarskih gubitaka ili dobitaka.

Ovlašćeni aktuar je u januaru 2014. godine izvršio novi obračun rezervisanja u skladu sa MRS 19 sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine. Prema novom obračunu Banka je knjižila povećanje ranije obračunatih rezervisanja u korist aktuarskih gubitaka u okviru kapitala. Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmori vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenom.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda (Napomena 30).

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Republici Srpskoj i u Bosni i Hercegovini. Banka priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procjene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na iznose tekućeg i odloženog poreza na dobit.

Odložena poreska sredstva prikazana na dan 31. decembra 2013. godine najvećim dijelom odnose se na odložena poreska sredstva formirana po osnovu rezervisanja za potencijalne sporove i sudske sporove u toku i ista će se realizovati bilo ukidanjem ili korišćenjem formiranih rezervisanja (Napomena 13).

Gubici po osnovu umanjenja vrijednosti kredita i avansa

Banka najmanje na kvartalnoj osnovi vrši provjeru svojih kreditnih portfolija u cilju procjene umanjenja vrijednosti.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (nastavak)

Gubici po osnovu umanjenja vrijednosti kredita i avansa (nastavak)

Prilikom utvrđivanja da li gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti treba iskazati u bilansu uspjeha, Banka vrši procjenu postojanja uočljivih podataka koji ukazuju na postojanje mjerljivog smanjenja u procijenjenim budućim gotovinskim tokovima iz portfolija kredita prije nego što je moguće utvrditi smanjenje kod pojedinačnih kredita u tom portfoliju.

Ti dokazi mogu uključivati uočljive podatke koji ukazuju na negativnu promjenu platnog statusa zajmoprimca kod Banke, ili državne ili lokalne privredne uslove koji su povezani sa kašnjenjem po sredstvima Banke.

Prilikom određivanja svojih budućih novčanih tokova, Uprava koristi procjene zasnovane na prethodnom iskustvu sa gubicima po osnovu sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivne dokaze umanjenja vrijednosti slične onima u portfoliju. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu kako iznosa tako i vremena budućih gotovinskih tokova redovno se provjeravaju u svrhu smanjenja svih razlika između procijenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

Umanjenje vrijednosti sredstava raspoloživih za prodaju

Banka utvrđuje da su kapitalna ulaganja raspoloživa za prodaju umanjena kada je došlo do značajnog dužeg opadanja fer vrijednosti ispod njihove cijene. Utvrđivanje značenja značajnog i produženog opadanja zahtijeva procjenu. Prilikom vršenja te procjene, Banka, između ostalih faktora, procjenjuje i normalnu promjenljivost cijena akcija.

Pored toga, umanjenje vrijednosti može biti primjereno kada postoje dokazi opadanja finansijskog zdravlja ulagača, uspjeha industrije ili sektora, promjena u tehnologiji, i operativnih i finansirajućih gotovinskih tokova.

Kada bi se svako opadanje fer vrijednosti ispod cijene smatralo značajnim i produženim, Banka bi pretrpjela dodatni gubitak u iznosu od 80 hiljada KM u svojim finansijskim izvještajima za 2013. godinu, što predstavlja transfer ukupnih rezervi fer vrijednosti u bilans uspjeha.

Fer vrijednost imovine i investicionih nekretnina

Fer vrijednost imovine i investicionih nekretnina se procjenjuje na osnovu tržišne vrijednosti slične imovine na sličnim lokacijama, od strane sertifikovanih procjenitelja na redovnoj osnovi. Fer vrijednost je određena putem metode kapitalizacije dobiti (dohodovne metode) uzimajući u obzir stvarni ili moguće ostvarivi godišnji prihod od procjenjivane nekretnine, koji se potom stavi u odnos sa vrijednosti investicije. Stvarni godišnji prihod se umanjuje za troškove održavanja, amortizacije, poreza i rizika od izostanka najamnine ili neizdavanja nekretnine u zakup. Specifični faktori koji su korišteni u procjeni su oni za tržište Bosne i Hercegovine. Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2013. godine predstavlja procijenjenu fer vrijednost (Napomena 19, 20, 21).

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke

Strategija sistema upravljanja rizicima u Banci jeste održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti. Banka primjenjuje politike i strategije kreditnog i tržišnog rizika. Banka kontroliše različite rizike s obzirom na strukturu podataka, usvojenih metodologija, izvještavanja i limita nastalih unutar procesa donošenja odluka. Banka ima model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki uticaj na kvalitet imovine, strukturu likvidnosti, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Banka je izložena sljedećim najvažnijim vrstama rizika: kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizici.

Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućim kamatama u ugovorenim rokovima. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimaca u rizične skupine, Banka identifikuje, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opšti kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Procjenu kreditnih gubitaka Banka vrši pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih lica i/ili na portfolio nivou segmentiranom prema relevantnim kriterijumima. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom kreditne sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimaca da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama, te promjenama granice zaduženosti tamo gdje je to neophodno. To se vrši u skladu sa postavljenim procedurama za odobravanje kredita, dodatna zaduživanja, aktivnosti ulaganja, te pretpostavkama za potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženosti kreditnom riziku dodatno upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, obezbjeđenje naplate (svi krediti osigurani su instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospelje i valutu.

Banka ima оформljene posebne organizacione jedinice zadužene za upravljanje, kontrolu kreditnog rizika kao i naplatu problematičnih potraživanja shodno organizacionoj šemi korištenoj unutar Hypo Alpe-Adria Grupe (u daljem tekstu: „HGAA“ ili „Grupa“). Banka je uvela jasnije i strožije kriterije kod odobravanja svih novih zaduženja. Banka je takođe podigla nivo odgovornosti za kontinuirani monitoring i rano prepoznavanje rizika i preduzimanje aktivnosti na otklanjanju istoga. Procjena kreditnog rizika i odgovornost za isti je djelimično prebačena sa kreditnih odbora na personalnu odgovornost, a u cilju kvalitetnije procjene rizika (ne samo na nivou kreditnog odbora).

Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procesom odobrenja kredita, a na osnovu kreditne sposobnosti dužnika odnosno isključivo na osnovu njegovog održivog novčanog toka, kao primarnog izvora povrata kredita. Kolateral je sekundarni izvor povrata kredita, ali nikako primarni osnov odobrenja kredita.

Kreditna sposobnost dužnika mora biti prezentovana u dokumentu „Kreditni prijedlog“ na osnovu koga se donosi Kreditna odluka. Podatke prezentovane na obrascu Kreditnog prijedloga svojim potpisom potvrđuju nadležni odjel tržišta i nadležni odjel upravljanja rizicima respektivno u skladu sa definisanim internim dokumentima Banke/Grupe.

Kreditne odluke se donose, odnosno nosilac nadležnosti se određuje na osnovu ukupne obaveze/limita grupe povezanih lica.

Za sve plasmane u Banci postoji više nivoa ovlašćenja za odobravanje plasmana, od kojih je najviši Nadzorni odbor matičnog društva (HBInt). Relevantni odjel zadužen za upravljanje kreditnim rizicima ima pravo glasa u svakom odboru.

U cilju obezbjeđenja poslovnih aktivnosti, i na osnovu procijenjenih rizika od potencijalnih gubitaka, Banka vrši obračun rezervisanja, a na osnovu izloženosti riziku koje proizilaze iz kredita i vanbilansnih potraživanja. Nivo rezervisanja je uslovljen stepenom rizičnosti plasmana.

Sistem rangiranja privrednih klijenata

Sistem rangiranja u Banci (kao i u čitavoj Grupi) mora biti prezentovan u skladu sa Glavnom skalom u HGAA (pet rejting klasa i po pet nivoa u okviru svake klase). Putem internih rejtinga se iskazuje vjerovatnoća neplaćanja („probability of default“) određenog klijenta kome je dodijeljen neki rejting sa interne rejting skale HGAA.

Rejting klijenta se redovno revidira i ažurira u skladu sa internim aktima Banke odnosno HGAA

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je kako sljede:

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sistem rangiranja privrednih klijenata (nastavak)

	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.	U hiljadama KM
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke (CBBH)	257,300	258,425	
Sredstva kod drugih banaka	36,971	39,156	
Kredit i potraživanja od klijenata, neto	791,260	1,014,244	
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	20,071	16,096	
Ostala finansijska sredstva	11,782	4,534	
	1,117,384	1,332,455	

Kredit i potraživanja od klijenata (u neto iznosu), te plasmani bankama prikazani su u tabeli ispod:

	Banke	Finansijske Institucije	Privreda	Stanovništvo	Vlada i vladine institucije	Ukupno	U hiljadama KM
31. decembar 2013.							
Bez kašnjenja	36,973	7,012	218,872	367,653	114,035	744,545	
Kasni između 1 i 90 dana	-	-	16,431	4,966	-	21,397	
Kasni preko 90 dana	-	3,836	119,524	86,087	-	209,447	
Ukupno	36,973	10,848	354,827	458,706	114,035	975,389	
SRP/SRPci	-	(1,308)	(64,920)	(76,747)	-	(142,975)	
PRPLL	(2)	-	(1,427)	(2,257)	(497)	(4,183)	
Manje: rezervisanja za potencijalne gubitke	(2)	(1,308)	(66,347)	(79,004)	(497)	(147,158)	
Neto	36,971	9,540	288,480	379,702	113,538	828,231	

U poziciji finansijskih institucija sadržani su krediti plasirani osiguravajućim društvima, mikrokreditnim organizacijama i drugim finansijskim institucijama.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sistem rangiranja privrednih klijenata (nastavak)

	Banke	Finansijske Institucije	Privreda	Stanovništvo	Vlada i vladine institucije	U hiljadama KM
						Ukupno
31. decembar 2012.						
Bez kašnjenja	39,158	10,243	311,769	441,789	126,442	929,401
Kasni između 1 i 90 dana	-	3,836	45,847	7,043	-	56,726
Kasni preko 90 dana	-	-	65,139	86,823	-	151,962
Ukupno	39,158	14,079	422,755	535,655	126,442	1,138,089
SRP/SRPci	-	(731)	(30,875)	(46,535)	(23)	(78,164)
PRPLL	(2)	(88)	(2,887)	(3,076)	(472)	(6,525)
Manje: rezervisanja za potencijalne gubitke	(2)	(819)	(33,762)	(49,611)	(495)	(84,689)
Neto	39,156	13,260	388,993	486,044	125,947	1,053,400

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih klijentima, neto i sredstva kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
31. decembar 2013.								
Bez rejtinga	661	-	54	(8)	798	(17)	1,513	(25)
1A-1E	14,465	(1)	1	-	249	(3)	14,715	(4)
2A-2E	21,815	(1)	69,156	(540)	32,956	(301)	123,927	(842)
3A-3E	32	-	137,070	(876)	238,481	(1,571)	375,583	(2,447)
4A-4E	-	-	138,698	(6,605)	60,991	(411)	199,689	(7,016)
5A-5E	-	-	134,731	(60,123)	125,231	(76,701)	259,962	(136,824)
Ukupno	36,973	(2)	479,710	(68,152)	458,706	(79,004)	975,389	(147,158)
Ukupno (neto)		36,971		411,558		379,702		828,231

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sistem rangiranja privrednih klijenata (nastavak)

	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
31. decembar 2012.								
Bez rejtinga	2,386	-	17,298	(7,751)	8,292	(223)	27,976	(7,974)
1A-1E	5,477	-	8,334	(47)	-	-	13,811	(47)
2A-2E	26,150	(1)	44,692	(1,645)	19,818	(576)	90,660	(2,222)
3A-3E	5,145	(1)	236,612	(4,438)	303,541	(6,127)	545,298	(10,566)
4A-4E	-	-	181,831	(1,926)	104,726	(10,871)	286,557	(12,797)
5A-5E	-	-	74,509	(19,269)	99,278	(31,814)	173,787	(51,083)
Ukupno	39,158	(2)	563,276	(35,076)	535,655	(49,611)	1,138,089	(84,689)
Ukupno (neto)		39,156		528,200		486,044		1,053,400

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Obezvrženi krediti i hartije od vrijednosti su oni krediti i hartije od vrijednosti za koje Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavniciu i kamatu prema odredbama ugovora o kreditu/hartijama od vrijednosti. Pojedinačno obezvržena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvržena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti kredita, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39, kako bi se došlo odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Politika otpisa potraživanja

Politika otpisa potraživanja vodi se oprezno uz prethodnu analizu mogućnosti naplate gdje je Banka procijenila da naplata potraživanja nije moguća. Predlaganje otpisa daje odjel u čijoj je nadležnosti klijent, u svakom trenutku nakon što procijeni da su neka potraživanja nenaplativa. Konačni otpisi potraživanja iz poslovnih knjiga su u nadležnosti Uprave Banke i Nadzornog odbora Banke, u zavisnosti od visine otpisa.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja (nastavak)

Politika otpisa potraživanja (nastavak)

Slijedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija bilansa stanja.

	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Nije izvršeno umanjenje vrijednosti	Individualno umanjenje vrijednosti (SRP/SRPci)	Rezervisanja za gubitke (PRPLL)	U hiljadama KM Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2013. godine					
Novčana sredstva i sredstva kod CBBH	257,300	257,300	-	-	257,300
Sredstva kod drugih banaka	36,973	17,726	-	(2)	36,971
Kredit i potraživanja od klijenata	938,416	255,423	(142,975)	(4,181)	791,260
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	20,071	20,071	-	-	20,071
Ostala finansijska sredstva	12,979	11,416	(1,197)	-	11,782
	1,265,739	561,936	(144,172)	(4,183)	1,117,384
31. decembar 2012. godine					
Novčana sredstva i sredstva kod CBBH	258,425	258,425	-	-	258,425
Sredstva kod drugih banaka	39,158	30,291	-	(2)	39,156
Kredit i potraživanja od klijenata	1,098,931	333,994	(78,164)	(6,523)	1,014,244
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	16,096	16,096	-	-	16,096
Ostala finansijska sredstva	5,731	4,120	(1,197)	-	4,534
	1,418,341	642,926	(79,361)	(6,525)	1,332,455

Kredit komitentima umanjani za rezervisanja su prikazani u tabeli ispod:

	Ukupna potraživanja po kreditima	Umanjenje vrijednosti	U hiljadama KM Neto potraživanja po kreditima
31. decembar 2013.			
Portfolio rezervisanja za rizik	653,549	(4,181)	649,368
Pojedinačna rezervisanja za rizik	284,867	(142,975)	141,892
	938,416	(147,156)	791,260
31. decembar 2012.			
Portfolio rezervisanja za rizik	858,584	(6,523)	852,061
Pojedinačna rezervisanja za rizik	240,347	(78,164)	162,183
	1,098,931	(84,687)	1,014,244

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja (nastavak)

Politika otpisa potraživanja (nastavak)

Pregled ukupnog iznosa individualno umanjenih kredita klijentima, kao i sredstava kod drugih banaka, zajedno sa fer vrijednosti povezanih kolaterala koje Banka drži kao sredstva osiguranja, dat je u nastavku:

	U hiljadama KM				
	Banke	Privreda	Stanovništvo	Vlada	Ukupno
31. decembar 2013. godine					
Bruto izloženost	-	159,702	125,165	-	284,867
Individualno umanjenje kredita	-	(66,228)	(76,747)	-	(142,975)
Fer vrijednost kolaterala	-	98,798	74,758	-	173,556
31. decembar 2012. godine					
Bruto izloženost	-	105,965	134,319	63	240,347
Individualno umanjenje kredita	-	(31,606)	(46,535)	(23)	(78,164)
Fer vrijednost kolaterala	-	63,607	81,056	-	144,663

Kolaterali

U skladu sa standardnim principima kreditnog poslovanja, Banka ne odobrava kredite kod kojih je velika vjerovatnoća da će se realizovati kolateral. Banka u svrhu obezbjeđenja plasmana zahtijeva kolateral koji treba pokriti rizik nemogućnosti, odnosno nespremnosti klijenta da izvrši ugovorne obaveze.

Kolateral se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- novčani depoziti u KM ili stranoj valuti,
- garancije izdate od strane države, državnih fondova ili banaka prve klase,
- garancije izdate od strane lokalnih vlasti, matične kompanije, drugih pravnih i fizičkih lica,
- pismo podrške izdato od strane matične kompanije,
- hipoteka nad nekretninom,
- zalog nad pokretnom imovinom,
- sopstvene blanko mjenice,
- zalog nad akcijama i vlasničkim udjelima
- zalog nad drugim hartijama od vrijednosti (npr. obveznice) ili plemenitim metalima,
- prenos potraživanja (sa ili bez obavještenja),
- preuzimanje prava iz polise osiguranja.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenata (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenata obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja, i ažurira se periodično u skladu sa relevantnim politikama Banke.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kreditna izloženost i kolaterali

	Stanovništvo		Pravna lica		Ukupno		U hiljadama KM
	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala	
31. decembar 2013.							
Kreditna izloženost, neto	379,702	219,166	411,558	299,794	791,260	518,960	
31. decembar 2012.							
Kreditna izloženost, neto	486,044	239,346	528,200	336,771	1,014,244	576,117	

Analiza finansijskih sredstava Banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za rezervacije) je prikazana u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2013.		31. decembar 2012.		U hiljadama KM
		%		%	
Stanovništvo	458,706	36.24%	535,655	37.77%	
Trgovina	115,384	9.12%	135,397	9.55%	
Rudarstvo i industrija	141,338	11.17%	159,616	11.25%	
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	12,736	1.01%	15,070	1.06%	
Transport i komunikacije	7,733	0.61%	9,056	0.64%	
Trgovina nekretninama	28,226	2.23%	40,878	2.88%	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	10,748	0.85%	12,688	0.89%	
Građevinarstvo	19,081	1.51%	24,627	1.74%	
Finansijske institucije	290,236	22.93%	289,861	20.44%	
Energetika	9,399	0.74%	14,371	1.01%	
Administracija i druge javne usluge	133,437	10.54%	142,774	10.07%	
Ostalo	38,715	3.06%	38,348	2.70%	
Manje: Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(148,355)		(85,886)		
	1,117,384		1,332,455		

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Problematicni plasmani

Pod problematičnim plasmanima (status NPL) se podrazumijevaju plasmani Banke koji su u kašnjenju preko 90 dana (materijalno značajno kašnjenje podrazumijeva da su dospjele obaveze veće od 2.5% ukupne izloženosti i da je kašnjenje od ulaska u materijalno značajno kašnjenje veće od 90 dana) ili koji imaju iskazane probleme u poslovanju. Po kategorizaciji to su plasmani u C, D i E kategoriji ili sredstva sa posebnim rezervisanjima u skladu sa MRS-om („NPL plasmani“) sa internim rejtingom 5A ili lošijim. Plasmani u kategoriji B i/ili internim rejtingom u rasponu 4A i 4E se dodatno prate uz aktivno učešće Odjela rehabilitacija ali se ne smatraju NPL plasmanima.

Upravljanje problematičnim plasmanima je centralizovano preko Prokurista na nivou obje Banke u Bosni i Hercegovini, a od aprila 2011. godine organizovano kroz rad tri odjela i to: Odjel Rehabilitacija nadležan za COR i PUB sektor uključujući i fizička lica (u cjelini ili djelimično) u slučaju da sa jednim ili više pravnih lica - klijenata Odjela Rehabilitacije čine grupu povezanih lica, Odjel Collection nadležan za SME i fizička lica i posebno specijalizovan Odjel LTFR (engleski: Local Task Force Rehabilitation) za praćenje projektnog finansiranja i turizma.

Odjel Rehabilitacija nadležan je za sve klijente COR i PUB (sa svim njihovim povezanim licima) sa statusom kašnjenja preko 90 dana, rejtinga 5A i lošiji, lokalne klasifikacije C, D i E kategorije, a prenos klijenata iz Tržišta radi se odmah po sticanju ovih uslova. Prije prenosa u Rehabilitaciju, Tržište radi Protokol o prenosu klijenta, odobrenje prenosa je u nadležnosti kreditnih odbora. Dodatno, Odjel Rehabilitacije ima pravo povlačenja i drugih klijenata koji imaju rejting bolji od 5A u svim slučajevima u kojima Odjel Rehabilitacija procijeni da bi moglo doći do pogoršanja kreditnog rizika.

Prilikom identifikacije klijenta kao „NPL“ klijenta, Odjel Rehabilitacija preuzima odgovornost i nadležnost za cijelu Grupu klijenata u Banci i odgovoran je za definisanje strategije naplate na nivou Grupe klijenata.

Prenos klijenata u Rehabilitaciju se radi na nivou Grupe povezanih lica, a svi članovi jedne grupe dobijaju rejting najlošijeg člana grupe. U izuzetnim slučajevima, Rehabilitacija može preuzeti samo određenog člana grupe, ili dodijeliti različit rejting članovima grupe, a što mora biti posebno obrazloženo, dokumentovano i odobreno od nadležnih organa.

Nakon preuzimanja predmeta u Rehabilitaciju, Odjel Rehabilitacija dobija funkcije i Tržišta i Credit Menadžmenta, nadležan je za obradu klijenata, monitoring istih, predlaganje načina rješavanja i mogućnosti naplate potraživanja Banke, izračun kreditnog rizika na nivou partije/klijenta po lokalnoj regulativi i MSFI standardima, pribavljanje validnih procjena kolaterala, korekcije rejtinga, vrši procjenu i predlaganje formiranja visine SRP rezervacija, te naplatu potraživanja svim raspoloživim pravnim sredstvima.

Za sve klijente Rehabilitacije obavezan je monitoring svakih šest mjeseci u vidu kreditnog izvještaja, koji ide na odobrenje u skladu sa nadležnostima kreditnih odbora.

Reprogram predstavlja plasman koji je refinansiran, reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi Banka dužniku omogućila lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Odjel Rehabilitacije u smislu vrste/tipa organizacione jedinice se sastoji od slijedećih organizacionih jedinica:

- Tim restrukturiranja,
- Workout funkcija,
- Funkcija SRP izvještavanja.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Problematici plasmani (nastavak)

Tim restrukturiranja je nadležan za kompletno praćenje problematičnih klijenata koji putem sanacije i restrukturiranja mogu da se oporave, nastave redovno servisiranje kreditnih obaveza i vrate se u područje normalnog servisiranja (PL).

Polazeći od lošeg ekonomskog okruženja, u kojem Banka djeluje, a koje je nastavljeno i u 2013. godini, Banka je svoju poslovnu politiku značajno usmjerila u pravcu davanja pogodnosti svim svojim klijentima kroz razne mogućnosti širokog spektra reprogramiranja sveukupnih dugovanja, pri tom vodeći računa da se poštuju sva pravila Evropske komisije koja su u drugoj polovini 2013. godine ograničila prolongacije, a ne duže od 1 godine. U takvim slučajevima, Banka je koristila mogućnost Balon otplate, kako bi se restrukturiranjem prilagodili stvarni novčani tokovi firmi i otplate kredita. Prilikom odobravanja reprograma kao posljedica pada poslovnih aktivnosti firmi, posebno se obraćala pažnja na dosadašnju poslovnu saradnju, uzroke nastanka problema u poslovanju, kao i procjenu izvjesnosti ekonomskog oporavka koja bi morala uslijediti u narednom periodu.

U procesu restrukturiranja, Banka omogućava klijentima širok spektar pogodnosti i olakšica za oporavak kao što su:

- produžavanje rokova otplate za glavnica potraživanja i/ili kamatu do 1 godine;
- smanjenje kamatnih stopa;
- dodatna finansiranja;
- smanjenje iznosa duga, dospelje glavnice i/ili kamate putem otpisa dijela potraživanja;
- balon otplate prilagođena realnim mogućnostima plaćanja iz poslovanja;
- uzimanje druge aktive, odnosno imovine korisnika kao potpunu ili djelimičnu naplatu potraživanja Banke i
- odobravanjem novih grace perioda uz značajna smanjenja kamatnih stopa u definisanim periodima.

Workout funkcija odgovorna je za klijente nad kojima je Banka pokrenula postupak prinudne naplate. Predmete dobija od Tima restrukturiranja koji vrši raskid ugovora, i tada preuzima sve nadležnosti za praćenje ovih klijenata do potpune naplate ili otpisa duga.

Funkcija SRP izvještavanja je nadležna za organizovanje i unapređenje rada Tima uz primjenu novih standarda, praćenje zakonskih i internih propisa vezanih za poslove rada Tima, izradu procedura iz domena rada Tima i učešće u izradi politika, mjerenje i obračun rezervisanja za kreditne gubitke po metodologiji utvrđenoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, praćenje primjene grupnih politika i zahtjeva u modulima, koordinisanje, uvođenje i validaciju grupnog SRP alata, učešće u izradi uputstava za SRP alate, testiranje alata i obuku korisnika, analizu faktora koji utiču na promjene rezervisanja i planiranje i predviđanje rezervi za potencijalne gubitke, kreiranje potrebnih izvještaja o obračunatom iznosu rezervisanja za kreditne gubitke po lokalnoj i MSFI regulativi, podršku Account Manager-ima Odjela rehabilitacije i Tima LTFR kod izrade i popunjavanja kreditne rehabilitacijske aplikacije u dijelu SRP rezervisanja, definisanje novih softverskih zahtjeva za potrebe Tima, praćenje njihove realizacije, testiranje, te pružanje informacija svim korisnicima o načinu rada u aplikacijama, kao i sve ostale poslove vezane za upravljanje i kontrolu kompletnog SRP procesa.

Sektor Naplate

Sektor Naplate je nadležan za naplatu potraživanja od fizičkih osoba i malih i srednjih preduzeća i organizovan je na način da obavlja svoje poslove kroz slijedeće odjele:

- Odjel rane naplate (Early Collection) je nadležan za praćenje portfolija, naplatu telefonskim putem i održavanje sastanaka sa klijentima koji kasne od 10 do 30 dana, a čije dospelje obaveze prelaze 30 KM.
- Odjel prevencije (Prevention) je nadležan za praćenje portfolija, naplatu telefonskim putem i održavanje sastanaka sa klijentima koji kasne od 31 do 90 dana, a čije dospelje obaveze prelaze 30 KM.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sektor Naplate (nastavak)

- Odjel sanacije gubitaka (Loss Recovery) je nadležan za praćenje portfolija, naplatu telefonskim putem i održavanje sastanaka sa klijentima čiji dani kašnjenja prelaze 90 dana i a čije dospjele obaveze prelaze 30 KM.
- Odjel administracije svojim djelovanjem pruža administrativnu podršku Sektoru u procesu naplate i odgovoran je za slanje opomena i obavještenja o dugu klijentima putem SMS i pisama. Zadužen je za aktiviranje instrumenata osiguranja, izračune dugovanja, otkaze ugovora, saradnju sa eksternim agencijama za naplatu, prigovore, prijem i slanje pošte.
- Pravni odjel (Legal, kao i za repossession) je nadležan za sve sudske predmete u nadležnosti Sektora naplate.
- Tim za restrukturiranje je nadležan za provođenje mjera finansijskog restrukturiranja za portfolio u nadležnosti Sektora

Restruktuirani i refinansirani krediti na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine dati su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih kredita	Vrijednost	U hiljadama KM
31. decembar 2013. godine			
Pravna lica	66	85,575	
Fizička lica i preduzetnici	7	138	
Ukupno	73	85,713	
31. decembar 2012. godine			
Pravna lica	19	39,963	
Fizička lica i preduzetnici	5	38	
Ukupno	24	40,001	

Vanbilansne stavke

Obaveze po kreditima

Iznosi ugovorenih iznosa finansijskih obaveza Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	U hiljadama KM
Na dan 31. decembra 2013.					
Obaveze po kreditima	42,912	12,099	4,461	59,472	
Na dan 31. decembra 2012.					
Obaveze po kreditima	62,217	9,051	12,163	83,431	

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

a) Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze su takođe uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeca po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U hiljadama KM
Na dan 31. decembra 2013.				
Plative, činidbene garancije i akreditivi	5,782	7,248	502	13,532
Na dan 31. decembra 2012.				
Plative, činidbene garancije i akreditivi	25,762	887	2,085	28,734

b) Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na potencijalne gubitke nastale zbog promjene tržišnih cijena. Banka klasifikuje rizike tržišne cijene prema faktorima rizika u promjenama kamatnih stopa, kreditnog raspona, valuta, nestabilnostima i rizicima cijena akcija, kao i rizicima alternativnih investicija.

Rizici tržišne cijene mogu nastati iz hartija od vrijednosti (i proizvoda sličnih hartijama od vrijednosti), novca i proizvoda u stranoj valuti, derivata, promjena valute i rezultata hedžinga, imovine slične kapitalu ili iz upravljanja imovinom i obavezama.

Pored tržišnog rizika, rizici tržišne likvidnosti mogu takođe nastati ako je, u slučaju slabe potražnje na tržištu, Banka u nemogućnosti da likvidira stavke za trgovanje u periodima niske likvidnosti (ili zbog zahtjeva za poravnanjem baziranih na riziku) u kratkom roku. Postojeće stavke se uzimaju u obzir kao ograničavajući faktori tržišnih rizika.

Opšti zahtjevi

Banka razvija svoju strategiju tržišnog rizika na temelju strateških rasprava između odgovornih odjeljenja Riznice i Kontrole rizika. Odluke o kombinovanim poslovnim i strategijama rizika donosi Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Kao sastavni dio dnevnog izvještavanja, Uprava prima podatke o rizičnosti vrijednosti (value-at-risk, VaR) i poslovanju vezanom za prodajne transakcije na dnevnoj osnovi, te podatke o bankarskim ulaganjima i upravljanju tržišnim rizikom na sedmičnoj osnovi. Takođe postoji dnevni izvještaj Upravi u kojem se podnose ključni podaci o riziku i poslovanju podružnica. U ovim izvještajima, rizičnost vrijednosti na nivou filijale se upoređuje sa definisanim limitima. Prekoračenja limita pokreću definisane procese eskalacije na nivou Uprave.

Povezane banke, Hypo Alpe-Adria Grupe (u daljem tekstu: HGAA) računaju rizik prema uputstvima HGAA za svoje portfolije. Rezultati se prezentuju Upravi kao dio tekućeg izvještavanja prema HGAA. Ovo važi i za Banku kao podružnicu HGAA.

Mjerenje rizika

Banka računa svoj tržišni rizik kao dio dnevnog monitoringa metodama rizičnosti vrijednosti na jednodnevnoj osnovi, sa sigurnošću od 99% u skladu sa grupnim standardima. Osnovni instrument koji se koristi u ovom procesu je Monte Carlo simulacija sa eksponencijalno ponderisanim periodom od 250 dana. Za potrebe utvrđivanja zahtjeva za rizik kapitala za izračun kapaciteta nosivosti rizika, vrijednosti su proporcionalno smanjene na jednoobrazni nivo pouzdanosti od 99.895%, uz predviđenu likvidnost u periodu od 126 dana.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

b) Tržišni rizik (nastavak)

Mjerenje rizika (nastavak)

Model računa potencijalne gubitke uzimajući u obzir istorijske fluktuacije tržišta (nestabilnosti) i tržišni kontekst (povezanosti). Pouzdanost metoda mjerenja tržišnog rizika se redovno provjerava, posebno u odnosu na kvalitet pojedinih metoda rizika. Kao dio testiranja unazad, očekivanja rizika se upoređuju sa rezultatima (dobiti ili gubitkom). U skladu sa bazelskim „semafor“ pristupom, prognoza kvaliteta modela rizika je odgovarajuća.

Dok se VaR, koja je određena zahtjevima za monitoring, koristi za prognozu potencijalnih gubitaka u redovnim uslovima na tržištu, koriste se i analize usmjerene na buduće događaje koje upotrebljavaju ekstremne pretpostavke. Tržišne pozicije se podvrgavaju značajnim promjenama tržišnih cijena, kriznim situacijama i „worst case“ scenarijima kao dio takozvanog „stres testa“, te se, koristeći simulirane rezultate, analiziraju tražeći značajne potencijalne rizike. Stres scenariji se prate kako bi se utvrdilo da li su adekvatni, te se po potrebi prilagođavaju. Banka trenutno ne koristi vlastite interne modele rizika za regulatorne zahtjeve. Umjesto njih se koriste standardne metode Grupe.

Rizik promjene kamatne stope u knjizi investicija se određuje kao rizik tekuće vrijednosti, kao i svi tržišni rizici u Banci. Rizik promjene kamatnih stopa u knjizi investicija je većim dijelom integrisan u tekući monitoring kontrole tržišnog rizika po rizičnoj vrijednosti. Prekid ugovornih prava se modeluje kao opcija i ulazi u izračun rizika. Sve stohastičke pozicije se knjiže u skladu s internim modelima. Prema zahtjevima Bazela II, šok-scenario za kamatnu stopu sa početnim stanjem od 200 se računa za rizik promjene kamatne stope u knjizi investicija. Promjene vrijednosti gotovine izračunate u odnosu na regulatorni kapital su daleko ispod takozvanog „nepodobnog kriterija“. Takođe, veliki broj potencijalnih tržišnih fluktuacija može se izračunati i predstaviti kroz izračun standardnih, budućih, istorijskih i ekstremnih scenarija.

Ublažavanje rizika

U skladu s grupnom strategijom rizika, koja je pokrenuta u avgustu 2010. godine, limit od 10% rizika kapitala je postavljen za tržišni rizik. Postavljeni iznos rizika kapitala predstavlja maksimalni gubitak koji može nastati kao posljedica upijanja tržišnog rizika. Kapital tržišnog rizika je raspoređen na pojedinačne faktore tržišnog rizika (kamatna stopa, valuta, akcije, kreditni raspon, nestabilnosti i alternativne investicije) određivanjem limita faktora rizika. Limiti faktora rizika su dalje definisani i diferencirani preko djelimičnih portfolija. Dodatno, sistem limita pruža podršku preko definisanih nivoa upozorenja koji rano ukazuju na negativne događaje.

Kontrola i monitoring rizika

Sve tržišne rizike centralno nadgleda odjeljenje kontrole rizika koje je nezavisno od svih aktivnosti trgovanja. Kao prilog regulatornim zahtjevima, ovo odjeljenje takođe obezbjeđuje transparentnost rizika i redovno izvještavanje članu Uprave zaduženom za ovu oblast. Uprava takođe prima poseban mjesečni izvještaj o stvarnoj tržišnoj situaciji, te rezultatima testiranja unazad i stres testova sa komentarima o potencijalnim značajnim događajima.

Kontrola rizika kamatne stope se vrši na institucionalnoj osnovi u skladu sa regulatornim zahtjevima vezanim za statistiku rizika kamatne stope. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, koji se sastoji od Uprave te ključnih članova sektora riznice, kontrola rizika i finansijskog kontrolinga, redovno se sastaje kako bi analizirao i odlučio o mjerama vezanim za strukturu bilansa stanja i kontrole likvidnosti.

Pregled tržišnog rizika

Tabela prikazuje kretanje rizika kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope knjige trgovanja hartijama od vrijednosti) za Banku u 2013. godini. Periodični izvještaj o fiksnoj kamati za Banku sadrži sve relevantne kamatne stope u bilansu i vanbilansu sa sljedećim datumom kamatne stope. Stohastički gotovinski tokovi su predstavljeni jednoobraznim standardima datim od strane Grupe i sa lokalnim modelima za transakcije specifične za zemlju. Grafik pokazuje rizik promjene kamatne stope za Banku (knjiga trgovanja hartijama od vrijednosti i bankarska knjiga).

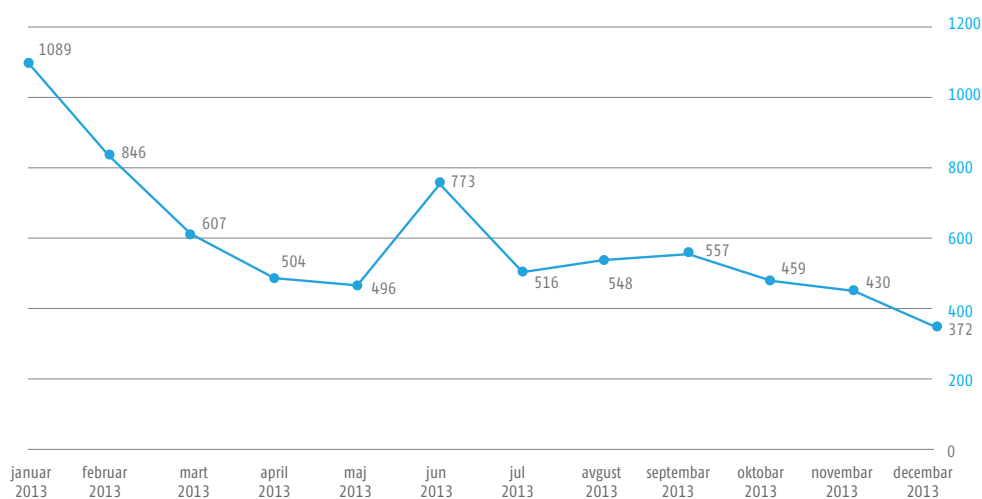
5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

b) Tržišni rizik (nastavak)

Pregled tržišnog rizika (nastavak)

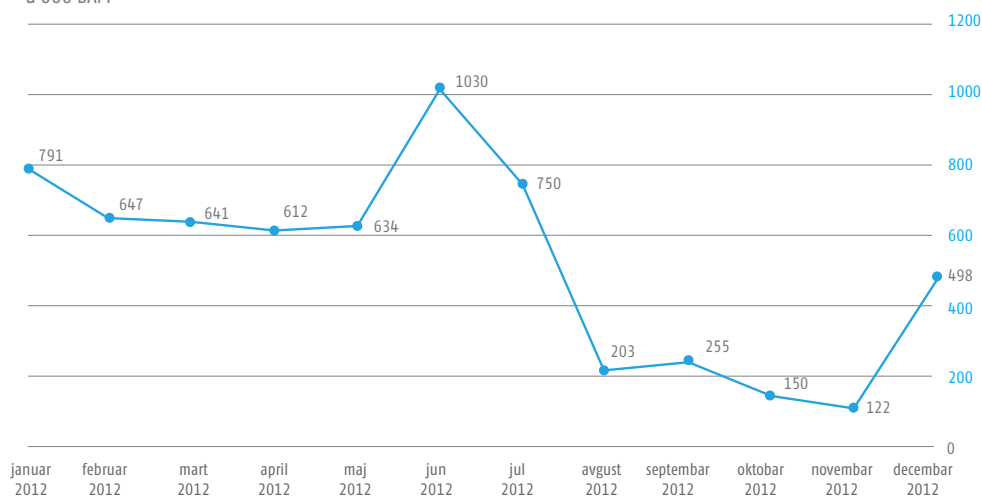
Rizik kamatne stope (knjiga trgovanja HOV + bankarska knjiga) – 2013. godina

Rizik kamatne stope (Knjige trgovanja + ZIBI) – VaR (99%, 1 dan)
u 000 BAM

Rizik kamatne stope (knjiga trgovanja HOV + bankarska knjiga) – 2012. godina

Rizik kamatne stope (Knjige trgovanja + ZIBI) – VaR (99%, 1 dan)
u 000 BAM

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

b) Tržišni rizik (nastavak)

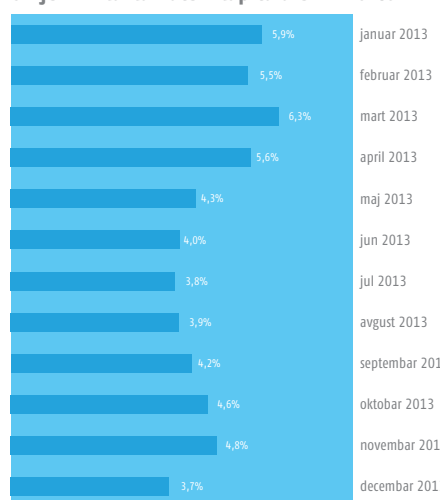
Pregled tržišnog rizika (nastavak)

Metodologija izračuna rizika kamate je usmjerena ka specifikacijama Oesterreichische Nationalbank (OeNB) u pogledu izračuna statistike rizika kamate.

Početno, rizici kamata po pojedinoj valuti se određuju na temelju periodičnog izvještaja Banke o fiksnim kamatama; drugi korak računa omjer rizika kamate i kapitala kao postotak izvora kapitala.

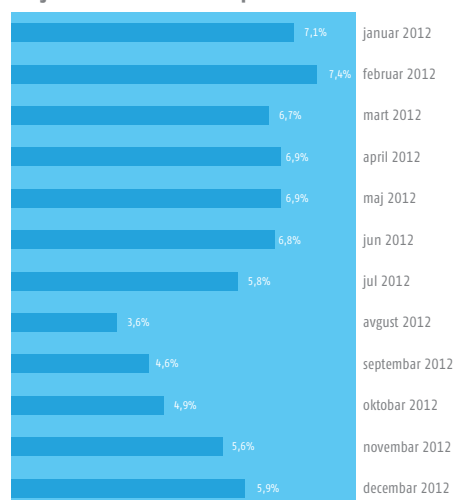
Važno je napomenuti, da prema lokalnom regulatoru, Banka još uvijek nije u obavezi izdvojiti sredstva za pokriće tržišnog rizika jer je došlo do odgađanja primjene relevantne odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Omjer rizika kamate i kapitala exNIB u %

2013.

Omjer rizika kamate i kapitala exNIB u %

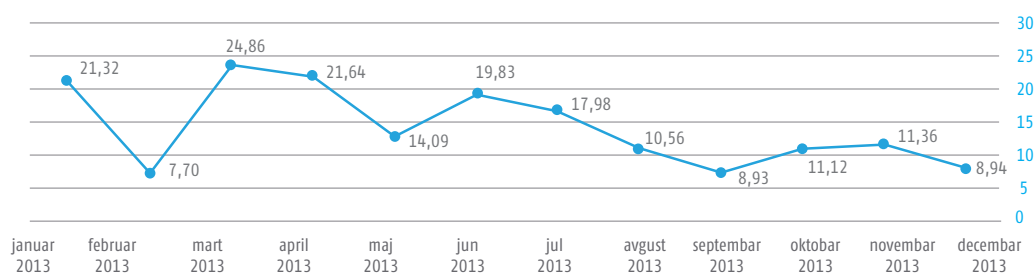

2012.

Podaci za određivanje rizičnosti vrijednosti za otvorene devizne pozicije na nivou Banke se zasnivaju na podacima iz OeNB izvještaja i sadrže operative poslovne aktivnosti. Rizična vrijednost za ovaj devizni rizik je bila približno 8.94 hiljada KM (4.57 hiljada EUR) na dan 31. decembra 2013. godine sa intervalom pouzdanosti od 99%.

Promjena u VaR – otvorene devizne pozicije – 2013. godina

Promjena u VaR – otvorene devizne pozicije
u 000 BAM

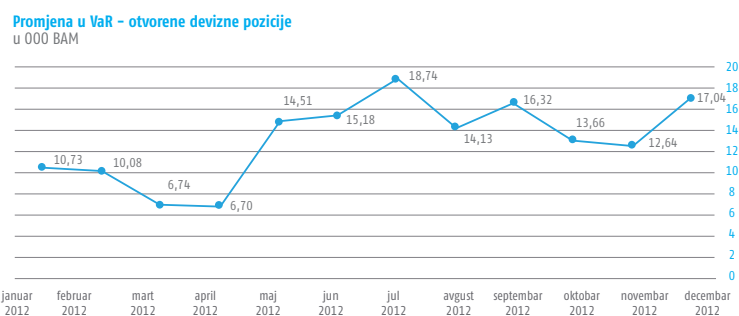

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

b) Tržišni rizik (nastavak)

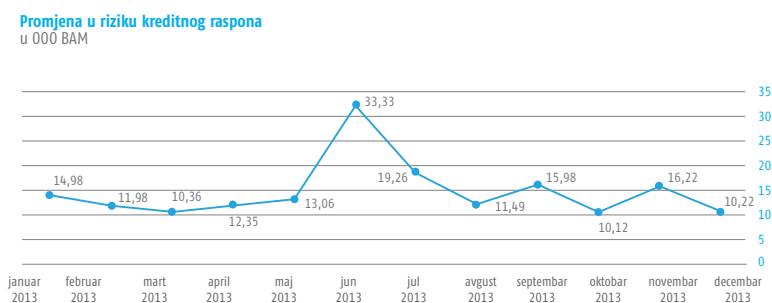
Pregled tržišnog rizika (nastavak)

Promjena u VaR - otvorene devizne pozicije – 2012. godina

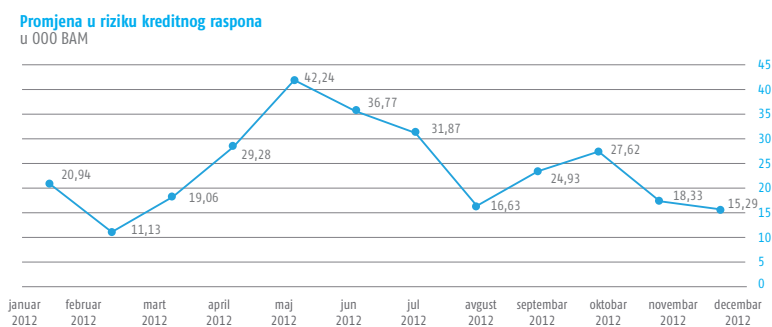

Rizik kreditnog raspona za Banku je na kraju 2013. godine iznosio 10.22 hiljade KM (5.23 hiljada EUR), sa jednodnevnom VaR i intervalom pouzdanosti od 99%.

Promjena u riziku kreditnog raspona - 2013. godina

Promjena u riziku kreditnog raspona - 2012. godina

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

c) Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultuju gubicima banke u KM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva, i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena devizne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih deviznih tokova.

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicionih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolise se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije održavale su se u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji Hypo Grupe. Devizna usklađenost finansijske aktive i finansijske pasive održava se kroz aktivnosti kupoprodaje svih valuta, ugovaranje depozita sa valutnom klauzulom i praćenjem odobravanja kredita sa ugovorenom valutnom klauzulom. Aktivnosti i odgovornosti za upravljanje deviznim rizikom utvrđene su Programom za upravljanje deviznim rizikom Banke.

Kredit i depoziti plasirani u KM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

	u hiljadama KM						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Devizni podbilans	KM podbilans	Ukupno
31. decembar 2013. godine							
AKTIVA							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	5,188	399	692	1,047	7,326	249,974	257,300
Sredstva kod drugih banaka	22,197	6,637	5,120	3,017	36,971	-	36,971
Kredit i potraživanja od klijenata	581,289	-	122,510	1	703,800	87,460	791,260
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	24	331	-	-	355	19,716	20,071
Ostala finansijska aktiva	1,680	17	6	-	1,703	10,079	11,782
Ukupna aktiva	610,378	7,384	128,328	4,065	750,155	367,229	1,117,384
PASIVA							
Depoziti banaka i finansijskih institucija	188,677	-	137,694	-	326,371	7,391	333,762
Depoziti komitenata	226,398	7,046	7,061	2,401	242,906	169,885	412,791
Obaveze po kreditima	156,555	-	-	-	156,555	-	156,555
Subordinisane obaveze	35,479	-	-	-	35,479	-	35,479
Ostale finansijske obaveze	11,012	-	1,658	-	12,670	4,157	16,827
Ukupne obaveze	618,121	7,046	146,413	2,401	773,981	181,433	955,414
Neto devizna pozicija	(7,743)	338	(18,085)	1,664	(23,826)	185,796	161,970

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

c) Devizni rizik (nastavak)

	u hiljadama KM						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Devizni podbilans	KM podbilans	Ukupno
31. decembar 2012. godine							
AKTIVA							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	5,718	770	1,079	1,343	8,910	249,515	258,425
Sredstva kod drugih banaka	19,304	7,479	8,374	3,999	39,156	-	39,156
Kredit i potraživanja od klijenata	694,645	-	164,734	-	859,379	154,865	1,014,244
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	24	347	-	-	371	15,725	16,096
Ostala finansijska aktiva	1,452	32	7	1	1,492	3,042	4,534
Ukupna aktiva	721,143	8,628	174,194	5,343	909,308	423,147	1,332,455
PASIVA							
Depoziti banaka i finansijskih institucija	211,878	2	168,934	-	380,814	9,513	390,327
Depoziti komitenata	309,151	7,591	8,060	2,346	327,148	217,967	545,115
Obaveze po kreditima	156,461	-	-	-	156,461	-	156,461
Subordinisane obaveze	35,479	-	-	-	35,479	-	35,479
Ostale finansijske obaveze	12,838	-	2,105	-	14,943	3,208	18,151
Ukupne obaveze	725,807	7,593	179,099	2,346	914,845	230,688	1,145,533
Neto devizna pozicija	(4,664)	1,035	(4,905)	2,997	(5,537)	192,459	186,922

d) Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospjevu ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka posjeduje Proceduru za upravljanje rizikom kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje ciljeva Procedure za upravljanje rizikom kamatnih stopa Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procjeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

d) Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovara varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na bilans uspjeha.

e) Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik nemogućnosti plaćanja dospjelih obaveza na vrijeme ili, u punom iznosu, ili - u slučaju krize likvidnosti - mogućnosti da se samo osigura refinansiranje po povišenim tržišnim cijenama, ili mogućnosti samo da se proda imovina sa popustom u odnosu na tržišnu cijenu.

Opšti uslovi

Strateška načela rukovanja rizikom likvidnosti Banke su definisana strategijom rizika. Najvažniji cilj upravljanja i kontrole rizika likvidnosti je osigurati da Banka održava svoju sposobnost da izvrši plaćanja i preduzme aktivnosti refinansiranja u bilo koje vrijeme. Uslovi vezani za sadržaj i organizaciju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti su određeni priručnikom likvidnosti koji se primjenjuje na cijeloj HGAA. U Banci, vođenje i upravljanje likvidnošću je u nadležnosti funkcije riznice. Jedinica riznice je odgovorna za upravljanje operativnom likvidnošću i poravnanje likvidnosti. Kontrola rizika likvidnosti je odgovornost Odjela kontrole rizika Banke. Mjerenje rizika, ograničenja kao i pravovremeno i dosljedno izvještavanje se provodi.

Banka je usvojila planiranje hitne likvidnosti postavljene u pisanom obliku. Ona utvrđuje postupke i kontrolu koji su potrebni za otklanjanje neposredne ili rješavanja akutne krize. U slučaju krize likvidnosti, prioriteti Banke su rigorozno održavanje sposobnosti za plaćanje i sprečavanje narušavanja ugleda Banke.

Mjerenje rizika

Glavni metodološki alat za mjerenje, analizu, praćenje i izvještavanje o riziku likvidnosti unutar Banke je pregled likvidnosti. On se koristi za ilustraciju jaza likvidnosti koji proizlazi iz determinističkih i modeliranih budućih tokova gotovine i ostvarivog potencijala pokrivanja likvidnosti u čvrsto definisanim vremenskim okvirima.

Potencijal likvidnosti kvantifikuje kapacitet Banke, u iznosima i datumima, radi osiguravanja likvidnih sredstava u najranijim prilikama i po troškovno efikasnim uslovima i odredbama. On naglašava mogućnosti u pogledu pokrivanja jaza likvidnosti i naglašava sve rizike likvidnosti povezane sa tokovima plaćanja.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Najvažnije komponente potencijala likvidnosti su kako sljede:

- slobodan pristup sredstvima Centralne banke i među-bankarskim sredstvima,
- druge dostupne i prihvatljive hartije od vrijednosti,
- potencijal emisije u registru pokrića,
- emisije referencijalnih obveznica,
- primljene linije matične kompanije, kao i
- potencijal sekjuritizacije.

Osim normalnog scenarija, druga analiza scenarija pod stresnim uslovima, kao što su kriza reputacije (pogoršanje rejtinga, rizik ugleda), tržišne krize (ograničavajuće mogućnosti finansiranja na tržištima kapitala, povećan odljev gotovine, kao i prenos limita), su dodatak mjerenju spektra rizika.

Na temelju pregleda likvidnosti, ključni pokazatelji se određuju za različite scenarije, koje omogućuju kompaktnu procjenu situacije likvidnosti. Pokazatelji likvidnosti (prikazuje najužu poziciju likvidnosti) i „time to wall“ ključne figure (prikazuje maksimalnu likvidnost na duže vrijeme) za do jedne godine se računaju za procjenu situacije likvidnosti - iako se posebna važnost pridaje korištenju tokom prve 4 sedmice.

U svrhu ograničavanja strukturne likvidnosti, gubici u gotovinskoj vrijednosti u slučaju povećanja u rasprostranjenosti finansiranja zbog pogoršanja rejtinga, se u obračunu podnošenja rizika upoređuju sa ekonomskim kapitalom.

Kontrola rizika

Skup različitih rezervi likvidnosti osigurava da Banka zadržava sposobnost plaćanja čak i tokom kriznih situacija. One se podvrgavaju različitom stresu kako bi se održavao pregled raspoloživih resursa likvidnosti kroz odgovarajuće jedinice čak i u kriznim situacijama. Osim toga, Banka ima vlastiti amortizer likvidnosti za stresne situacije, koji se sastoji od hartija od vrijednosti prihvatljivih za Evropsku Centralnu Banku (ECB) ili hartija od vrijednosti koje se mogu brzo likvidirati, kao i zagarantovanih među-bankarskih kreditnih linija.

Izvještaj o novčanom toku sastavljen od determinističkih, stohastičkih i prognostičkih podataka čini osnovu ovog procesa. Kratkoročna prognoza podataka je izazvana direktno iz klijentovih transakcija od strane poslovnih jedinica u svrhu kratkoročne kontrole, dok se planirani proračunski podaci koriste za srednjoročnu kontrolu.

Bilo koji jazovi koji nastaju se upoređuju sa likvidnim potencijalom – kao dobro razgranatom grupom rezervi likvidnosti na raspolaganju za upravljanje likvidnošću. Rezerve likvidnosti se podvrgavaju redovnom pregledu i stresu, zavisno od situacije na tržištu (kao što je opisano gore). Osim strukture, kontrole se fokusiraju na postizanje minimalne rezerve, kao i prvog i drugog razreda rezerve likvidnosti.

Praćenje rizika

Praćenje rizika likvidnosti se, s jedne strane, provodi na temelju likvidnosti i „time to wall“ ključnih pokazatelja (maksimalna likvidnost na duže vrijeme), pod normalnim i stresnim uslovima, te s druge strane, kroz integraciju strukturnih rizika likvidnosti u ukupnu kontrolu banke (podnošenje rizika).

Limiti za kratkoročnu likvidnost, kao i za ograničenje dugoročne strukturne likvidnosti postavljeni su, kako na nivou Grupe tako i za pojedine filijale, a prate se stalno. Kako bi se osiguralo da se postojeći jaz likvidnosti može zatvoriti u bilo koje vrijeme kroz mobilizaciju likvidnih potencijala, granične vrijednosti su definisane za sve scenarije i ako se oni pređu, mjere moraju biti uvedene za smanjivanje identifikovanih rizika likvidnosti.

Pregledi likvidnosti, kao i drugi relevantni ključni pokazatelji su sastavni dio redovnog izvještavanja o riziku Uprave i kontrolnih jedinica odgovornih za rizik likvidnosti.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti za finansijska sredstva i obaveze

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospijeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	u hiljadama KM Ukupno
Na dan 31. decembra 2013.					
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	257,300	-	-	-	257,300
Sredstva kod drugih banaka	36,971	-	-	-	36,971
Kredit i potraživanja od klijenata	163,042	21,881	98,463	507,874	791,260
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	731	17,303	13	2,024	20,071
Ostala finansijska aktiva	11,782	-	-	-	11,782
Ukupno	469,826	39,184	98,476	509,898	1,117,384
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	8,747	1	4,754	320,260	333,762
Depoziti komitenata	238,723	34,921	84,684	54,463	412,791
Obaveze po uzetim kreditima	947	2,201	9,375	144,032	156,555
Subordinirani dug	-	-	9	35,470	35,479
Ostale finansijske obaveze	16,827	-	-	-	16,827
Ukupno	265,244	37,123	98,822	554,225	955,414
Ročna neusklađenost	204,582	2,061	(346)	(44,327)	161,970
Na dan 31. decembra 2012.					
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	258,425	-	-	-	258,425
Plasmani bankama	39,156	-	-	-	39,156
Kredit i potraživanja od klijenata	205,221	26,626	119,369	663,028	1,014,244
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	4,096	13	9,942	2,045	16,096
Ostala finansijska aktiva	4,534	-	-	-	4,534
Ukupno	511,432	26,639	129,311	665,073	1,332,455
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	10,360	3,628	25,150	351,189	390,327
Depoziti komitenata	267,583	63,493	153,716	60,323	545,115
Obaveze po uzetim kreditima	912	2,262	7,504	145,783	156,461
Subordinisane obaveze	-	-	-	35,479	35,479
Ostale finansijske obaveze	18,151	-	-	-	18,151
Ukupno	297,006	69,383	186,370	592,774	1,145,533
Ročna neusklađenost	214,426	(42,744)	(57,059)	72,299	186,922

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

f) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

U tabeli ispod dat je kratak prikaz iskazanih iznosa i fer vrijednosti sredstava i obaveza:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
u hiljadama KM				
Sredstva				
Sredstva kod drugih banaka, neto	36,971	39,156	36,971	39,156
Kredit i potraživanja od klijenata	791,260	1,014,244	794,242	1,031,044
Obaveze				
Depoziti banaka i komitenata	746,553	935,442	739,402	935,626
Obaveze po kreditima	156,555	156,461	156,235	144,955
Subordinisane obaveze	35,479	35,479	35,479	35,479

(i) Sredstva kod drugih banaka

Depoziti kod drugih banaka uključujući međubankarske plasmane

Fer vrijednost plasmana sa fluktuirajućom kamatom i "overnight" depozita predstavlja njihovu iskazanu vrijednost. Procijenjena vrijednost depozita sa fiksnom kamatom stopom zasnovana je na diskontovanim novčanim tokovima uz korištenje kamatnih stopa koje preovladavaju na tržištu novca za dugove sa sličnim i preostalim dospeljima.

(ii) Kredit i potraživanja od klijenata, neto

Kredit klijenata su prikazani umanjeni za iznos rezervisanja za kreditne gubitke. Procijenjena fer vrijednost kredita i avansa predstavlja diskontovani iznos procijenjenih budućih očekivanih novčanih tokova. Očekivani novčani tokovi se diskontuju po tekućim tržišnim stopama kako bi se odredila njihova fer vrijednost.

(iii) Depoziti drugih banaka, klijenata, drugi depoziti, druge pozajmice i subordinisane obaveze

Procijenjena fer vrijednost depozita bez navedenog dospelja, uključujući beskatne depozite, predstavlja iznos koji se vraća na zahtjev. Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksnom kamatom i drugih pozajmica koje nisu navedene na aktivnom tržištu zasnovana je na diskontovanim novčanim tokovima korištenjem kamatnih stopa za nove dugove sa sličnim preostalim dospeljima.

Fer vrijednost oročenih depozita sa promjenljivom kamatom stopom približno je jednaka njihovoj iskazanoj vrijednosti na dan bilansa stanja.

Subordinisane obaveze sa promjenljivom kamatom stopom su približno jednake iskazanoj vrijednosti na dan bilansa stanja.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

f) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

MSFI 13 definiše fer vrijednost kao cijenu koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke sredstava ili plaćena za prenos neke obaveze u urednoj transakciji među tržišnim učesnicima na datum mjerenja.

Radi veće dosljednosti i uporedivosti mjera fer vrijednosti te s tim povezanih informacija za objavu ovim je MSFI-jem uspostavljena hijerarhija fer vrijednosti koja se sastoji od tri nivoa:

- ulazni podaci Nivoa 1: cijene (neusklađene) koje kotiraju na aktivnim tržištima za identična sredstva, odnosno identične obaveze i koje su subjektu dostupne na datum mjerenja.
- ulazni podaci Nivoa 2: ulazni podaci koji nisu kotirane cijene iz Nivoa 1 koje su, bilo neposredno, bilo posredno, vidljive za sredstvo, odnosno obavezu.
- ulazni podaci Nivoa 3: Ulazni podaci o sredstvu, odnosno obavezi koji nisu vidljivi.

MSFI 13 navodi tri tehnike vrednovanja koje subjekti mogu koristiti u utvrđivanju fer vrijednosti.

- Tržišni pristup – Koriste se cijene i druge relevantne informacije iz tržišnih transakcija identičnim ili uporedivim (tj. sličnom) sredstvima i obavezama ili grupom sredstava i obaveza.
- Prihodovni pristup - Budući iznosi se svode na jedan tekući (tj. diskontovani) iznos.
- Troškovni pristup - Tehnika vrednovanja kojom se dobija iznos koji bi bio potreban u sadašnjem trenutku da bi se zamijenio uslužni kapacitet neke imovine (koji se često naziva i tekućim troškom zamjene).

Za izračun fer vrijednosti od 2012. godine Banka koristi PMS softver (Portfolio and Risk Management System). PMS modul za fer vrijednost izračunava amortizaciju i fer vrijednost finansijskih instrumenata za različite fiskalne datume, koristeći kamatnu stopu, podatke o cijenama i strukturu finansijskog instrumenta:

$$\begin{aligned} L \text{ vrijednost} &= T \text{ vrijednost} - CS \text{ vrijednost} + LS \text{ vrijednost} , \\ T \text{ vrijednost} - CS \text{ vrijednost} &= C \text{ vrijednost} \end{aligned}$$

- L-vrijednost: puna fer vrijednosti uzimajući u obzir kamatnu krivu, entitet kreditne marže i ako je dostupan efekat likvidnosti
- T-vrijednost: nerizična vrijednost (kamatna kriva bez rizika (risk free interest curve)) - vrednovanje instrumenta poštujući samo kamatnu krivu bez uticaja kreditne marže
- CS-vrijednost: očekivani gubitak iz dodanog CS-entiteta (spread curve / index)
- C-vrijednost: kredit-rizično vrednovanje instrumenta poštujući kamatnu krivu, kao i entitet kreditne marže
- LS-vrijednost: efekat likvidnosti

Postoje razlike zavisno od toga da li se fer vrijednost izračunava jednokratno ili ponavljajuće. MSFI 13 definiše jednokratno, odnosno ponavljajuće mjerenje fer vrijednosti imovine i obaveza kako slijedi:

- ponavljajuće mjerenje fer vrijednosti sredstava ili obaveza je ono koje je drugim MSFI-jevima propisano ili dopušteno u izvještaju o finansijskom položaju na kraju svakog izvještajnog perioda.
- jednokratno mjerenje fer sredstava imovine ili obaveza je ono koje je drugim MSFI-jevima propisano ili dopušteno u izvještaju o finansijskom položaju u određenim okolnostima.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

f) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Fer vrijednosti sredstava i obaveza po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	U hiljadama KM 31. decembar 2013		
			Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Na dan 31. decembra 2013.					
Fer vrijednost imovine i obaveza – ponavljajuće mjerenje					
Finansijska aktiva					
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	20,071	20,071	19,361	124	586
Fer vrijednost imovine i obaveza – jednokratno mjerenje					
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	257,300	257,300	-	-	257,300
Sredstva kod drugih banaka	36,971	36,971	-	-	36,971
Kredit i potraživanja od klijenata	791,260	794,243	-	-	794,243
Ostala finansijska aktiva	11,782	11,782	-	-	11,782
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objelodanjena					
Investicione nekretnine	2,573	2,573	-	-	2,573
Nematerijalna ulaganja	11,461	11,461	-	-	11,461
Nekretnine i oprema	36,841	36,841	-	-	36,841
Ukupno	1,168,259	1,171,242	19,361	124	1,151,757
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka i finansijskih institucija	333,762	328,771	-	-	328,771
Depoziti komitenata	412,791	410,631	-	-	410,631
Obaveze po uzetim kreditima	156,555	156,235	-	-	156,235
Subordinirani dug	35,479	35,479	-	-	35,479
Ostale finansijske obaveze	16,827	16,827	-	-	16,827
Ukupno	955,414	947,943	-	-	947,943

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

f) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	U hiljadama KM 31. decembar 2013		
			Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Na dan 31. decembra 2013.					
Fer vrijednost imovine i obaveza – ponavljajuće mjerenje					
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	16,096	16,096	15,376	118	602
Fer vrijednost imovine i obaveza – jednokratno mjerenje					
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	258,425	258,425	-	-	258,425
Sredstva kod drugih banaka	39,156	39,156	-	-	39,156
Kredit i potraživanja od klijenata	1,014,244	1,031,044	-	-	1,031,044
Ostala finansijska aktiva	4,534	4,534	-	-	4,534
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objelodanjena					
Investicione nekretnine	3,503	3,503	-	-	3,503
Nematerijalna ulaganja	13,307	13,307	-	-	13,307
Nekretnine i oprema	45,247	45,247	-	-	45,247
Ukupno	1,394,512	1,411,312	15,376	118	1,395,818
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka i finansijskih institucija	390,327	390,441	-	-	390,441
Depoziti komitenata	545,115	545,185	-	-	545,185
Obaveze po uzetim kreditima	156,461	144,955	-	-	144,955
Subordinirani dug	35,479	35,479	-	-	35,479
Ostale finansijske obaveze	18,151	18,151	-	-	18,151
Ukupno	1,145,533	1,134,211	-	-	1,134,211

MSFI 13 nalaže da ako se maksimalna i najbolja moguća upotreba nefinansijske imovine razlikuje od njene sadašnje upotrebe, subjekt je dužan tu činjenicu objelodaniti. Procjena vrijednosti investicionih nekretnina, nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme Banke je sprovedena od strane nezavisnog procjenitelja, koji je sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine izvršio procjenu na osnovu tržišne vrijednosti imovine koja je u upotrebi.

Banka je utvrdila da se maksimalna i najbolja moguća upotreba nefinansijske imovine ne razlikuje od njene sadašnje upotrebe.

Kod ponavljajućeg određivanja mjera fer vrijednosti razvrstanih u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, subjekat treba da objelodani promjene od početnih do krajnjih stanja, uz odvojen prikaz promjena tokom perioda koje su proizašle iz:

- ukupnih dobitaka ili gubitaka perioda priznatih u dobit i gubitak te stavke dobiti i gubitka u sklopu kojih su oni iskazani
- ukupnih dobitaka ili gubitaka perioda priznatih u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti te stavke ostale sveobuhvatne dobiti u sklopu kojih su oni iskazani
- transakcija kupovine, prodaje, izdavanja ili namirenja
- iznosa koji su reklasifikovani u Nivo 3. ili iz njega, razloge reklasifikacije te politiku subjekta za utvrđivanje vremena u kojem je došlo do reklasifikacije

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

f) Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz kretanja finansijskih sredstva koja spadaju u Nivo 3 i koja imaju ponavljajuće mjerenje:

	U hiljadama KM					
	Banjalučka berza a.d.	Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	Euro Axis Bank	S.W.I.F.T	Vučijak a.d.	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2013.	175	30	347	23	26	601
Povećanje za godinu	-	-	-	-	-	-
Smanjenje za godinu	-	-	-	-	-	-
Promjena u revalorizacionim rezervama	-	-	(15)	-	-	(15)
Stanje na dan 31.decembra 2013.	175	30	332	23	26	586

U toku 2013. godine nije bilo reklasifikacija između pojedinih nivoa.

g) Operativni rizici

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji omogućava njeno dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- definisanje i identifikacija operativnog rizika,
- razvoj i primjena metoda i sistema za mjerenje, analizu, ograničenje i kontrolu operativnog rizika u skladu sa regulatornim i zahtjevima Grupe,
- mjerenje, analiza i nadgledanje operativnog rizika u skladu sa minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizikom,
- održavanje baze podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika – redovno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- redovno ažuriranje postojećih i izrada novih politika, priručnika i procedura u skladu sa zakonskom regulativom i standardima Grupe,
- provođenje kvalitativnih procjena (analize scenarija i procjene rizika) s ciljem identifikacije i procjene rizika u poslovnim procesima,
- upravljanje reputacijskim rizikom s ciljem identifikovanja, procjene, kontrole, praćenja i prijavljivanja reputacionog rizika,
- edukacija svih zaposlenika s ciljem poboljšanja njihovog znanja i iskustva, osvještavanja i vještina u operativnom riziku uošte ili u specifičnim procesima (npr. prikupljanje podataka o gubitku, procjena rizika).

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su planirane sljedeće aktivnosti:

- pokretanje aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim projektima, na razvoju novih produkata, procesa i sistema;
- kontinuirana edukacija svih zaposlenika Banke s ciljem povećanja znanja i svijesti o važnosti upravljanja Operativnim rizikom - jačanje OpRisk kulture.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

h) Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama (Službeni glasnik RS 44/03), minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od 15,000 hiljada KM. Banka ima upisani kapital u iznosu od 156,941 hiljada KM, i usklađena je sa odredbama ovog zakona.

Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbitne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni akcionarski kapital i rezerve Banke. Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih akcija u posjedu Banke, iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Dopunski kapital Banke čine: iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu Banke procijenjenu kao kategorija A, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini i iznos subordinisanih dugova najviše do iznosa 50% osnovnog kapitala.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske,
- obezbijediti usaglašenost sa standardima Hypo Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prihoda akcionarima.

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na minimalno 12%, osnovni kapital na minimalno 50% ukupnog kapitala, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i drugim odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama RS.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke.

U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcionarskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Na dan 31. decembra 2013. godine i 31. decembra 2012. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa važećim propisima.

5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

h) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Osnovni kapital*	127,444	158,805
Dopunski kapital*	46,416	58,616
Odbitne stavke od kapitala*	(7,210)	(35,590)
Iznos neto kapitala	166,650	181,831
Ukupna ponderisana rizična aktiva*	704,261	905,538
Ukupan ponderisani rizični vanbilans*	40,784	66,223
Ponderisani operativni rizik*	79,476	88,949
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	824,521	1,060,710
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembra	20.2%	17.1%

*Iznosi kapitala i ostalih bilansnih pozicija u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom ABRS.

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA

Prihodi po osnovu kamata

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Prihodi kamata od stanovništva	27,537	37,197
Prihodi kamata od preduzeća i javnog sektora	29,674	38,081
Sredstva kod Centralne banke	75	85
Sredstva kod drugih banaka	34	42
	57,320	75,405

Rashodi po osnovu kamata

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Depoziti banaka i drugih nefinansijskih institucija	15,272	19,842
Depoziti stanovništva	7,323	10,397
Depoziti javnog sektora	1,179	1,080
Depoziti privrednih društava	1,588	2,811
Ostali depoziti	172	254
	25,534	34,384

7. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Prihodi po osnovu naknada i provizija

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji	5,966	6,918
Naknade po poslovanju sa Visa karticama	2,847	3,424
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa sa inostranstvom	1,980	1,691
Naknade za ranu otplatu, slanje opomena i ostale naknade po kreditima	1,400	1,194
Provizije po izdatim garancijama, akreditivima i drugim jemstvima	421	714
Naknade po osnovu mjenjačkih poslova	1,169	1,269
Brokerske provizije	115	77
Ostale naknade i provizije	820	419
	14,718	15,706

Rashodi po osnovu naknada i provizija

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Naknade za sredstva raspoloživa za likvidnost	295	1,617
Naknade po poslovima platnih kartica	682	818
Naknade po kreditima i garancijama i ostale naknade	827	531
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	252	473
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	159	166
Naknade i provizije berzi i Centralnom registru	49	17
	2,264	3,622

8. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Prihodi po osnovu prethodno otpisanih potraživanja	5,722	6,410
Prihodi od zakupnina	679	718
Prihodi od dividendi	13	-
Prihodi od oslobađanja rezervisanja za restrukturiranje	318	-
Prihodi od otpisa obaveza za neaktivne tekuće račune klijenata	-	18
Kapitalni dobiti po osnovu prodaje materijalno stečene imovine i osnovnih sredstava	405	18
Prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja za sudske sporove	5	64
Prihodi od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine	75	1,743
Ostali prihodi	590	496
	7,807	9,467

Prihod od neaktivnih računa se odnosi na račune na kojima nije bilo aktivnosti, na depozite ili na dizanja sredstava s računa od strane vlasnika računa, u periodu od jedne godine od dana posljednje aktivnosti od strane vlasnika računa, a u slučaju oročenih depozita, jedna godina nakon datuma dospelosti, u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

U 2013. godini izvršeno je i prihodovanje sredstava rezervisanih za restrukturiranje u iznosu od 318 hiljada KM jer su ista trebala biti iskorištena zaključno sa 31 decembrom 2013. godine.

Na osnovu Odluke Uprave Banke, tokom poslovne 2012. godine izvršena je prodaja stečene materijalne imovine, knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 734 hiljade KM, koja je prodana za iznos od 2,040 hiljada KM. Po osnovu navedene prodaje Banka je osvarila prihod od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od 1,743 hiljade KM. U 2013. godini taj prihod je iznosio 75 hiljada KM.

9. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Neto plate	9,401	9,269
Porezi na plate i doprinosi	6,263	6,226
Ostale naknade zaposlenih	386	485
Prihod od oslobađanja rezervisanja za otpremnine i neiskorištene godišnje odmore (Napomena 23)	-	(1,214)
Prihod od oslobađanja rezervisanja za bonuse zaposlenih	(38)	(85)
	16,012	14,681

Na osnovu Odluke Uprave, Banka je u 2012. godini izvršila ukidanje rezervisanja u korist prihoda po osnovu rezervisanih sredstava za zaposlene iz ranijih godina u iznosu od 1,214 hiljada KM. Navedena rezervisanja su imala namjenu za nagrađivanje zaposlenih, regres i sistematske preglede. U tekućoj godini nije bilo rezervisanja za ove namjene.

10. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Rashod od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine	169	2,033
Materijal, gorivo, energija i usluge	1,620	1,829
Troškovi zakupa software	4,062	4,610
Osiguranje i obezbjeđenje imovine	2,624	2,810
Telekomunikacije	1,607	1,946
Troškovi reklame, marketinga i reprezentacije	767	1,439
Naknada Agenciji za bankarstvo Republike Srpske	1,045	1,102
Troškovi održavanja	1,002	771
Indirektni porezi i doprinosi	1,500	1,575
Intelektualne usluge povezanih banaka	724	1,162
Konsultantske usluge	195	600
Zakupnina	823	777
Troškovi po sudskim sporovima	416	254
Dnevnice i putni troškovi	242	392
Sponzorstva i humanitarni projekti	127	260
Ostali nematerijalni troškovi i usluge	-	520
Nematerijalne usluge	868	730
Članarine i provizije	199	118
Rashodovanje i otpis nekretnina i opreme	25	8
Ostali rashodi	426	344
	18,441	23,280

Rashod od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine u poslovnoj 2013. godini se odnosi na rashod od usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od 169 hiljada KM i posljedica je svođenja na tehničku vrijednost zbog protoka perioda od jedne godine od dana sticanja imovine (napomena 2.2. d), (2012: rashod od usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od 1,988 hiljada KM i gubitak po osnovu konačne prodaje u iznosu od 45 hiljada KM).

11. REZERVISANJE ZA POTENCIJALNE GUBITKE, UGOVORENE OBAVEZE I OTPISE

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Kredit i potraživanja od klijenata (Napomena 16)	62,767	10,782
Ostala aktiva (Napomena 22)	-	1,032
Potencijalne i ugovorene obaveze (Napomena 30)	498	230
Direktan otpis	16	149
	63,281	12,193

12. REZERVISANJA ZA OSTALE RIZIKE I POTENCIJALNE OBAVEZE

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove	704	118
Neto rashodi po osnovu ostalih rezervisanja za potencijalne sudske sporove i ostale obaveze	7,249	-
	7,953	118

13. POREZ NA DOBIT*a) Komponente poreza na dobit*

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Tekući porez na dobit	1,384	1,643
Odložena poreska (dobit)/gubitak	(1,767)	27
	(383)	1,670

Od ukupnih odgođenih poreza u iznosu od 1,767 hiljada KM, iznos od 1,307 hiljada KM se odnosi na odložena poreska sredstva formirana po osnovu Rezervisanja za potencijalne sporove i sudske sporove u toku. Naime, prema Zakonu o porezu na dobit (član 8, tačka 1 "Prilikom obračuna poreske osnovice, od prihoda se odbijaju oni rashodi koji se direktno odnose na ostvareni prihod") i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit (član 9, tačka 1 "Svi redovni i neophodni troškovi plaćeni ili nastali u toku poreske godine za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika, a koji se odnose na stvaranje prihoda koji podliježe plaćanju poreza, se odbijaju").

Ova poreska sredstva će se realizovati bilo ukidanjem formiranih rezervisanja, bilo korištenjem istih.

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

b) Usaglašavanje poreza na dobit i dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Dobit prije oporezivanja	(66,734)	9,495
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	(6,673)	950
Prilagođavanja		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	8,500	1,351
Poreski efekti prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	(1,813)	(72)
Poreski efekti u iznosu od 20% poreske osnove zasnovane na priznatim rezervisanjima za potencijalne gubitke definisane za poreske svrhe	(277)	(329)
Troškovi reprezentacije	5	6
Troškovi zatezne kamate	9	-
Poreski efekti amortizacije koja se ne priznaje u poreskom bilansu	(41)	22
Efekti po osnovu rezervisanja naknada za zaposlene u poreske svrhe	(93)	(258)
Porez na dobit	(383)	1,670
Efektivna poreska stopa	1%	18%

Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu u iznosu od 8,500 hiljada KM, predstavljaju 10% od rashoda koji nisu priznati u poreske svrhe kao odbitna stavka, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske i uključuju troškove rezervisanja za kreditne gubitke, ostale troškove rezervisanja, revalorizacije gubitke i ostale različite troškove.

c) Odloženi porezi

	u hiljadama KM	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Odložena poreska sredstva		
otpremnine	30	117
osnovna sredstva	64	60
rezervisanja za ostale rizike i potencijalne obaveze	1,308	-
umanjenje vrijednosti osnovnih sredstava kroz rezultat	596	-
revalorizacije rezerve po hartijama od vrijednosti raspoloživim za prodaju	8	9
	2,006	186
Odložene poreske obaveze		
revalorizacije rezerve po osnovnim sredstvima	(430)	(742)
osnovna sredstva	(147)	(97)
	(577)	(839)
Neto odložena poreska sredstva/(obaveze)	1,429	(653)

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

c) Odloženi porezi (nastavak)

Od ukupnih odloženih poreskih sredstava po osnovu otpremina, u 2012. godini 90 hiljada KM se odnosi na rezervisanja za restrukturiranje, čije je saldo na 31. decembra 2012. godine iznosio 894 hiljade KM, koja su na dan 31. decembra 2013. godine oprihodovane u iznosu od 318 hiljada KM (napomena 8) a sav preostali iznos je u toku godine iskorišten u svrhe za koje je i formiran.

14. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Novčana sredstva u:		
– u domaćoj valuti	15,889	16,174
– stranoj valuti	7,326	8,910
Sredstva kod Centralne banke u KM:		
– Obavezna rezerva	69,107	81,188
– Žiro račun	164,978	152,153
	257,300	258,425

Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke na dan 31. decembra 2013. godine uključuju i pripadajuću kamatu i naknadu u ukupnom iznosu od 23 hiljade KM (31. decembar 2012: 1 hiljada KM).

Obavezna rezerva predstavlja iznose koje je Banka dužna da održava kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH od 1. februara 2011. godine, obavezna rezerva predstavlja 10% prosječnih depozita i primljenih kredita sa rokom dospelja do 1 godine i 7% sa rokom dospelja preko 1 godine u KM.

Obavezna rezerva se održava s prosječnim stanjem na računu u Centralnoj banci BiH. Ova rezerva se može koristiti za likvidnost. Centralna banka BiH isplaćuje naknadu Banci na iznos ukupnih sredstava na računu kod Centralne banke u skladu sa odredbama Zakona.

15. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Devizni računi kod domaćih i inostranih banaka	31,809	28,266
Oročeni depoziti do sedam dana	5,108	10,825
Čekovi poslani na naplatu u stranoj valuti	56	67
Ukupno:	36,973	39,158
Minus: Ispravka vrijednosti	(2)	(2)
	36,971	39,156

15. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA (nastavak)

Devizni računi predstavljaju račune kod domaćih i inostranih banaka na koje se ne obračunava kamata.

Na dan 31. decembra 2013. godine, oročeni depoziti sa dospjećem do 7 dana odnose se na depozite oročenih kod banaka koje posluju u zemljama Evropske unije sa kamatnom stopom od 0.08% do 0.20% godišnje (2012. godine: 0.20% do 4.07% godišnje).

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Stanje na dan 1. januara	2	2
Povećanje za godinu	3	64
Smanjenje rezervisanja	(3)	(64)
	2	2

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Kreditni do jedne godine:		
- u domaćoj valuti	106,514	172,318
- u stranoj valuti	2,578	5,535
Kreditni preko jedne godine:		
- u domaćoj valuti	4,391	1,393
- u stranoj valuti	602,328	720,938
Tekuća dospijeca dugoročnih kredita:		
- u domaćoj valuti	8,599	2,234
- u stranoj valuti	125,687	131,118
Dospjeli dugoročni krediti:		
- u domaćoj valuti	2,010	1,745
- u stranoj valuti	85,978	63,263
Potraživanja po osnovu plaćenih garancija:		
- u domaćoj valuti	331	387
	938,416	1,098,931
Minus: Ispravka vrijednosti	(147,156)	(84,687)
	791,260	1,014,244

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Kretanje rezervisanja po kreditima može se prikazati kako slijedi:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Stanje na dan 1. januara	84,687	73,809
Povećanje za godinu	92,168	56,359
Smanjenje rezervisanja	(29,401)	(45,577)
Povećanje za godinu, neto	62,767	10,782
Kursne razlike, neto*	(251)	96
Indirektan otpis potraživanja	(47)	-
Stanje na dan 31. decembra	147,156	84,687

Kredit i potraživanja od klijenata na dan 31. decembra 2013. godine uključuju i pripadajuću kamatu i naknadu u ukupnom iznosu od 13,191 hiljade KM (2012. godine: 13,424 hiljade KM).

Kredit plasirani u KM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su na odgovarajućim pozicijama strane valute.

Na dalje opisani rasponi kamatnih stopa za kredite se odnose na preovladavajuće kamatne stope koje vjerno reprezentuju najveći dio kredita.

Najveći dio ukupnih kredita do jedne godine se odnosi na prekoračenja po transakcionim računima pravnih i fizičkih lica u iznosu od 68,690 hiljada KM (2012. godina: 98,574 hiljade KM), odobrenim uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 5.5% do 15.49% (2012. godine: 5.5% do 15.49% godišnje).

Preostali dio kratkoročnih kredita se odnosi na kredite odobrene preduzećima u iznosu od 23,784 hiljade KM, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 4.75% do 12% (2012. godine: 59,528 hiljada KM sa kamatom od 4.75% do 11% godišnje), kratkoročne kredite stanovništvu u iznosu od 12,795 hiljada KM, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 5 % do 13.99% (2012. godine: 14,386 hiljada KM sa kamatom od 5.99% do 13.99% godišnje) i kratkoročne kredite preduzetnicima u iznosu od 326 hiljada KM, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 7.8 % do 10.30% (2012. godine: 324 hiljade KM sa kamatom od 8.50% do 10.30%). Ostatak od 5,237 hiljada KM (2012. godine: 5,041 hiljadu KM) se odnosi na kredite stranim licima u iznosu od 1,649 hiljada KM, te dospelje kamate i naknade preduzećima i stanovništvu u iznosu od 3,543 hiljade KM.

Kredit preko jedne godine u KM se odnose na kredite odobrene preduzećima uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od šestomjesečnog EURIBOR-a + minimalna marža od 2.75% i šestomjesečnog LIBOR-a + minimalna marža od 3.5%, i kredite odobrene stanovništvu uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2% do 13.99% godišnje (2012. godine: kamatnu stopu u rasponu od šestomjesečnog EURIBOR-a + minimalna marža od 2.75% i šestomjesečnog LIBOR-a + minimalna marža od 3.5%, i kredite odobrene stanovništvu uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2% do 14.74% godišnje).

Na dan 31. decembra 2013. godine krediti preko jedne godine u iznosu od 828,993 hiljade KM, sadrže kredite stanovništvu u iznosu od 412,489 hiljada KM (uključujući tekuće dospeljeće) (2012. godine: 480,668 hiljada KM). Pomenuti krediti mogu biti analizirani kako slijedi:

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA, NETO (nastavak)

Mogu biti analizirani kako slijedi:

			u hiljadama KM
	Dospjeće	Kamatna stopa	Ukupno
31. decembar 2013. godine			
Potrošački krediti	Do 20 godina	2.00% - 13.99%	170,414
Stambeni krediti	Do 30 godina	2.00% - 10.9%	144,172
Hipotekarni i lombardni krediti	Do 30 godina	2.50% - 11.25%	62,406
Investicioni krediti	Do 30 godina	4.50% - 11.00%	24,138
Krediti zaposlenim	Do 30 godina	2.00% - 10.49%	11,043
Kredit za kupovinu automobila	Do 10 godina	4.95% - 9.75%	316
			412,489
31. decembar 2012. godine			
Potrošački krediti	Do 10 godina	5.40% - 14.49%	207,230
Stambeni krediti	Do 30 godina	3.60% - 11.75%	160,553
Hipotekarni i lombardni krediti	Do 20 godina	2.50% - 11.75%	72,734
Investicioni krediti	Do 10 godina	4.20% - 11.50%	26,942
Kredit zaposlenim	Do 30 godina	2.00% - 11.25%	12,668
Kredit za kupovinu automobila	Do 10 godina	7.20% - 10.75%	541
			480,668

17. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Dužničke hartije od vrijednosti – kotirane, utržive		
Obveznice Opštine Gradiška	37	62
Trezorski zapisi Ministarstva Finansija RS	17,290	13,285
Obveznice Ministarstva Finansija RS	2,033	2,029
Ukupno kotirane hartije od vrijednosti	19,360	15,376
Investicioni fondovi – nekotirani, utrživi		
Uzajamni fond Hypo BH Equity	52	50
Kristal Kapital OIF	72	68
Vlasničke hartije od vrijednosti – nekotirane		
Banjalučka berza a.d.	175	175
Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	30	30
Euro Axis Bank	332	347
S.W.I.F.T	24	24
Vučijak a.d.	26	26
Ukupno nekotirane hartije od vrijednosti	711	720
Ukupno hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	20,071	16,096

Investicije u dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od 19,360 hiljadu KM se odnose na kratkoročne i dugoročne obveznice emitovane od strane Ministarstva finansija Republike Srpske sa kamatnom stopom u rasponu od 1.5% do 6% i Opštine Gradiška sa kamatnom stopom od 6%.

18. UČEŠĆA

Neto učešće sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od 1,000 hiljadu KM, odnosi se na 100% uloga u povezanom pravnom licu Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka koje je osnovano u junu 2011. godine i koje se bavi djelatnostima iz oblasti lizinga.

Skupština akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka, na II vanrednoj sjednici, održanoj 24. maja 2011. godine, donijela je odluku o osnivanju Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka. U toku 2013. godine Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka izvršila je dokapitalizaciju povezanog pravnog lica Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka u iznosu od 1,000 hiljadu KM nakon čega je ukupno uloženi kapital u Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. iznosio 4,500 hiljada KM, Imajući u vidu akumulirani gubitak Društva nastao do 31. decembra 2013. godine Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Banja Luka izvršila je obezvrjeđenje učešća u povezano pravno lice Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka u iznosu od 3,500 hiljada KM čime se neto vrijednost učešća svela na pomenutih 1,000 hiljadu KM.

Kretanje učešća može se prikazati kako slijedi:

	Učešća
1. januar 2013.	3,500
Povećanje za godinu	1,000
Obezvrjeđenje	(3,500)
31. decembar 2013.	1,000

19. NEKRETNINE I OPREMA

	u hiljadama KM			
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2012.	47,731	15,721	574	64,026
Povećanja	-	377	625	1,002
Prenosi	-	685	(685)	-
Rashodovanje	-	(88)	-	(88)
Otpis	-	(1,530)	-	(1,530)
Preknjiženje	-	74	-	74
Prodaja	-	(638)	-	(638)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	47,731	14,601	514	62,846
Stanje na dan 1. januara 2013.	47,731	14,601	514	62,846
Povećanja	27	651	1,347	2,025
Prenosi	304	726	(1,030)	-
Rashodovanje	-	(411)	(1)	(412)
Procjena	(9,494)	88	-	(9,406)
Otpis	-	(2,933)	-	(2,933)
Preknjiženje	(144)	-	-	(144)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	38,424	12,722	830	51,976
Ispravka vrijednosti				-
Stanje na dan 1. januara 2012.	7,280	9,178	-	16,458
Amortizacija perioda	664	2,139	-	2,803
Rashodovanje	-	(79)	-	(79)
Otpis	-	(1,530)	-	(1,530)
Preknjiženje	-	74	-	74
Prodaja	-	(127)	-	(127)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	7,944	9,655	-	17,599
Stanje na dan 1. januara 2013.	7,944	9,655	-	17,599
Amortizacija perioda	672	1,768	-	2,440
Rashodovanje	-	(384)	-	(384)
Procjena	(1,633)	68	-	(1,565)
Otpis	-	(2,933)	-	(2,933)
Preknjiženje	(22)	-	-	(22)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	6,961	8,174	-	15,135
Neto knjigovodstvena vrijednost				
31. decembar 2013. godine	31,463	4,548	830	36,841
31. decembar 2012. godine	39,787	4,946	514	45,247

19. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

Na dan 31. decembra 2013. godine, nekretnine Banke uključuju zemljište i građevinske objekte knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 2,035 hiljada KM za koje Banka ne posjeduje odgovarajuće vlasničke listove (2012. godine: 2,694 hiljade KM).

Banka nema hipoteku ili zalogu nad svojim nekretninama ili opremom na dan 31. decembra 2013. godine.

20. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	u hiljadama KM
	Licence i softver
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2012.	15,436
Povećanja	1,369
Otpis	(218)
Rashodovanje	(2,145)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	14,442
Stanje na dan 1. januara 2013.	14,442
Povećanja	330
Otpis	(191)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	14,581
Ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2012.	2,071
Amortizacija perioda	1,427
Otpis	(218)
Rashodovanje	(2,145)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	1,135
Stanje na dan 1. januara 2013.	1,135
Amortizacija perioda	2,120
Otpis	(193)
Procjena	58
Stanje na dan 31. decembra 2013.	3,120
Neto knjigovodstvena vrijednost	
31. decembar 2013. godine	11,461
31. decembar 2012. godine	13,307

21. INVESTICIONE NEKRETNINE

	u hiljadama KM
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januar 2012.	3,895
Stanje na dan 31. decembar 2012.	3,895
Stanje na dan 1. januar 2013.	3,895
Procjena	(1,095)
Preknjiženje	144
Stanje na dan 31. decembar 2013.	2,944
Ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januar 2012.	339
Amortizacija perioda	53
Stanje na dan 31. decembar 2012.	392
Stanje na dan 1. januar 2013.	392
Amortizacija perioda	56
Procjena	(99)
Preknjiženje	22
Stanje na dan 31. decembar 2013.	371
Neto knjigovodstvena vrijednost	
31. decembar 2013.	2,573
31. decembar 2012.	3,503

Investicione nekretnine uključuju zemljište čija knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2013. godine iznosi 137 hiljada KM, a za koje Banka ne posjeduje odgovarajuće vlasničke listove (2012. godine: 108 hiljada KM).

22. OSTALA AKTIVA

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
U domaćoj valuti:		
- Potraživanja od klijenata po sudskim sporovima	1,453	1,453
- Materijalne vrijednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	2,456	1
- Potraživanja od realizovanih kolaterala	5,379	211
- Potraživanja po porezu na dobit Brčko Distrikt	1,260	1,260
- Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	589	761
- Razgraničeni troškovi	221	193
- Sitan inventar	146	149
- Plaćeni avansi	29	25
- Potraživanja od klijenata po zakupinama	115	98
- Potraživanja za prodatu imovinu	-	465
- Potraživanja za konsultantske usluge	928	316
- Potraživanja za položene depozite	896	-
- Potraživanja u ime i za račun drugih	867	26
- Ostala potraživanja	869	748
U stranoj valuti:		
- Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	1,395	1,222
- Razgraničeni troškovi	144	125
- Preplaćena kamata	1	20
- Ostala potraživanja	93	69
Ukupno:	16,841	7,142
Minus: Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(2,457)	(2,457)
	14,384	4,685

Na dan 31. decembra 2013. godine, od ukupnog potraživanja od realizovanih kolaterala, iznos od 5,329 hiljada KM se odnosi na potraživanja od Heta d.o.o. Sarajevo nastala prodajom materijalno stecene imovine dana 31. decembra 2013. godine. Dio navedenog potraživanje Banka je naplatila dana 28. februara 2014. godine u iznosu od 3,780 hiljada KM.

Na dan 31. decembra 2013 godine, 3,862 hiljada KM se odnosi na nefinansijska sredstva sa pripadajućim rezervisanjima od 1,260 hiljada KM (2012: 1,410 hiljada KM, odnosno 1.260 hiljada KM) u odnosu na ukupna ostala sredstva.

Pregled nefinansijskih sredstava dat je u tabeli ispod:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Nefinansijska sredstva		
- Materijalne vrijednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	2,456	1
- Potraživanja po porezu na dobit Brčko Distrikt	1,260	1,260
- Sitan inventar	146	149
Ukupno:	3,862	1,410
Umanjenje: Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(1,260)	(1,260)
	2,602	150

22. OSTALA AKTIVA (nastavak)

Kretanja rezervisanja data su u tabeli ispod:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Stanje na dan 1. januara	2,457	1,425
Povećanje za godinu	-	1,081
Smanjenje rezervisanja	-	(49)
Povećanje, neto	-	1,032
Stanje na dan 31. decembra	2,457	2,457

23. DEPOZITI BANAKA I FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Depoziti po viđenju u domaćoj valuti:		
- domaće banke i finansijske institucije	6,494	8,280
- povezane banke i finansijske institucije	844	340
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:		
- povezane banke i finansijske institucije	81	1,353
- domaće banke i finansijske institucije	925	381
Kratkoročni depoziti u domaćoj valuti:		
- domaće banke i finansijske institucije	-	301
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti:		
- domaće banke i finansijske institucije	-	15,635
Dugoročni depoziti u domaćoj valuti:		
- domaće banke i finansijske institucije	53	592
Dugoročni depoziti u stranoj valuti:		
- domaće banke i finansijske institucije	9,585	12,411
- povezane banke i finansijske institucije	315,780	351,034
	333,762	390,327

Depoziti banaka i finansijskih institucija na dan 31. decembra 2013. godine uključuju i pripadajuću kamatu u ukupnom iznosu od 320 hiljada KM (31. decembar 2012. godine: 407 hiljada KM).

Depoziti primljeni u KM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

Dugoročni depoziti u stranoj valuti u iznosu od 315,757 hiljada KM predstavljaju depozite Hypo Alpe-Adria-Bank International AG, Klagenfurt oročene na period od 25 do 61 mjesec uz kamatnu stopu vezanu za EURIBOR/LIBOR (1M, 6M, 1G i 7G) uvećanu za maržu od 0.9% do 2,16%, kao i depozite uz fiksnu kamatnu stopu do 5% (2012: – EURIBOR/LIBOR (1M, 3M, 6M, 1G i 7G) uvećanu za maržu od 0.9% do 4%). Jedan od razloga smanjenja dugorčnih depozita povezanih banaka je činjenica da je dio depozita u iznosu od 27,773 hiljada KM pretvoren u akcionarski kapital.

24. DEPOZITI KOMITENATA

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Depoziti po viđenju u domaćoj valuti:		
– Preduzeća	43,603	52,647
– Državne organizacije	11,250	26,001
– Strana lica	3,193	2,949
– Ostali komitenti	9,518	10,341
– Stanovništvo	77,381	74,654
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:		
– Preduzeća	9,185	7,191
– Državne organizacije	444	586
– Strana lica	5,213	3,773
– Ostali komitenti	1,110	1,742
– Stanovništvo	70,232	64,551
Kratkoročni depoziti u domaćoj valuti:		
– Preduzeća	5	591
– Državne organizacije	–	2
– Ostali komitenti	159	279
– Stanovništvo	3,679	6,035
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti:		
– Preduzeća	3,613	7,984
– Državne organizacije	15,233	–
– Ostali komitenti	1,765	–
– Stanovništvo	10,402	30,632
Dugoročni depoziti u domaćoj valuti:		
– Preduzeća	2,784	10,308
– Državne organizacije	104	132
– Ostali komitenti	135	660
– Stanovništvo	18,074	33,368
Dugoročni depoziti u stranoj valuti:		
– Preduzeća	10,927	26,592
– Državne organizacije	14,702	20,318
– Ostali komitenti	213	3,243
– Stanovništvo	99,867	160,536
	412,791	545,115

24. DEPOZITI KOMITENATA (nastavak)

Depoziti komitenata na dan 31. decembar 2013 uključuju i pripadajuću kamatu u ukupnom iznosu od 1,844 hiljade KM (31. decembar 2012. godine: 2,412 hiljada KM).

Depoziti primljeni u KM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

Depoziti po viđenju u KM, predstavljaju stanja transakcionih računa u domaćoj valuti preduzeća, državnih i drugih organizacija. Na ove depozite Banka plaća godišnju kamatnu stopu od 0% do 4.00% (2012. godine: 0% do 4.1% godišnje). U skladu sa poslovnim politikom Banke, depoziti po viđenju u stranoj valuti nose godišnju kamatnu stopu u rasponu od 0% do 1.70% godišnje (2012. godine: 0% do 3.3% godišnje).

U skladu sa poslovnim politikom, Banka obračunava godišnju kamatu od 0% do 6.50% na kratkoročne depozite stanovništva u KM i stranoj valuti, u zavisnosti od perioda oročenja depozita i vrste valute (2012. godine: 0% do 6.5% godišnje). Od ukupnih kratkoročnih depozita komitenata na dan 31. decembra 2013. godine iznos od 79 hiljada KM predstavlja novčano obezbjeđenje za odobrene kredite i garancije izdate od strane Banke (31. decembar 2012. godine: 890 hiljada KM).

Banka obračunava kamatu na dugoročne depozite stanovništva u KM i stranoj valuti u rasponu od 0% do 7% na godišnjem nivou u zavisnosti od valute u kojoj su sredstva položena i perioda oročavanja (2012. godine: 0% do 7% godišnje). Od ukupnih dugoročnih depozita komitenata na dan 31. decembra 2013. godine iznos od 3,360 hiljada KM predstavlja novčano obezbjeđenje za odobrene kredite i garancije izdate od strane Banke (31. decembar 2012. godine: 10,523 hiljade KM).

25. OBAVEZE PO KREDITIMA

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Dugoročni krediti u stranoj valuti:		
- European Investment Bank, Luksemburg	70,549	61,761
- Council of Europe Development Bank, Francuska	8,600	9,828
	79,149	71,589
Dugoročni krediti u KM:		
- Fond stanovanja Republike Srpske	26,359	30,699
- Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka	14,220	38,938
- Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske, Banja Luka	36,827	15,235
	77,406	84,872
	156,555	156,461
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	12,406	10,534

Obaveze po kreditima na dan 31. decembar 2013. godine uključuju i pripadajuću kamatu u ukupnom iznosu od 118 hiljada KM (2012. godine: 143 hiljade KM).

European Investment Bank Luksemburg plasirao je kredit Banci za potrebe finansiranja investicija u pravna lica. Kredit se sastoji od četiri tranše koje dospjevaju na dan 23. marta 2015. godine, 23. marta 2017. sa jednokratnom otplatom glavnice i 7. septembra 2020. godine i 5. juna 2019. vraćanjem šestomjesečnim anuitetima. Kamatna stopa je definisana na bazi od 6M EURIBOR + marža u iznosu od 0.094%, 0.119% i 0.826% i 0.767% godišnje.

Council of Europe Development Bank, Francuska plasirao je kredit Banci za finansiranje kredita malim i srednjim preduzećima. Otplata kredita se vrši u 40 tromjesečnih anuiteta u periodu od 6. januara 2011. godine do 6. oktobra 2020. godine. Kamatna stopa je vezana za 3M EURIBOR uvećan za maržu od 0.18% godišnje.

25. OBAVEZE PO KREDITIMA (nastavak)

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka plasirao je kredit Banci za finansiranje projekata razvoja. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriteriji za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske – koji pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske plasirao je kredit Banci. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriteriji za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond stanovanja Republike Srpske plasirao sredstva iz kreditne linije za stambene kredite koji se koriste za kupovinu, izgradnju rekonstrukciju i proširenje stambene jedinice. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriteriji za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke (IRB RS a.d.) Banja Luka.

26. SUBORDINISANE OBAVEZE

Subordinisane obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od 35,470 hiljada KM odnose se na sredstva primljena od većinskog akcionara Banke - Hypo Alpe-Adria Bank International AG Klagenfurt u iznosu od 18,135,502 EUR po osnovu dva Ugovora o subordiniranom dugu.

Prvi je potpisan 31. decembra 2008. godine. U skladu sa Odlukom broj 03-1408-4/08 donesenom 18. decembra 2008. godine, Agencija za bankarstvo Republike Srpske dala je odobrenje da se subordinisane obaveze tretiraju kao dodatni kapital Banke. U skladu sa spomenutim ugovorom, na subordinisane obaveze obračunava se kamata vezana za EURIBOR uvećana za maržu u iznosu od 7%.

Drugi ugovor je potpisan 30. septembra 2010. godine. U skladu sa Odlukom broj 03-1060-4/108 donesenom 29. septembra 2010. godine, Agencija za bankarstvo Republike Srpske dala je odobrenje da se subordinisane obaveze tretiraju kao dodatni kapital Banke. Subordinisane obaveze nemaju definitivni datum dospijanja i Banka nema obavezu da otplati oročenu sumu.

U skladu sa spomenutim ugovorom, na subordinisane obaveze obračunava se fiksna kamata u iznosu od 10% godišnje. Iznos od 9 hiljada KM predstavlja obračunatu kamatu.

27. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
u hiljadama KM		
Obaveze u domaćoj valuti:		
- Ostale razgraničene naknade	3,781	6,023
- Rana otplata kredita	8,351	8,543
- Obaveze prema zaposlenima	94	910
- Obaveze za poreze i doprinose	963	1,091
- Odloženi prihodi po osnovu kamata	100	100
- Obaveze prema dobavljačima	895	1,261
- Nerealizovana plaćanja za osnivanje društava	114	119
- Razgraničeni rashodi	73	82
- Obaveze po osnovu dividendi	70	70
- Obaveze prema zaposlenima po osnovu neiskorištenih godišnjih odmora	59	98
- Obaveze po osnovu kreditnih kartica	371	411
- Obaveze po osnovu PTA ugovora	1,669	29
- Ostale obaveze	258	218
Obaveze u stranoj valuti:		
- Obaveze prema dobavljačima	568	1,022
- Ostale razgraničene naknade	439	46
- Rana otplata kredita	15	14
- Obaveze po osnovu kreditnih kartica	86	53
- Ostale obaveze	38	159
	17,944	20,249

Na dan 31. decembra 2013. godine iznos od 1,669 hiljada KM se odnosi na materijalno stečenu imovinu za koju kad je Banka proda, u obavezi je da prosledi novčana sredstva povezanom licu Bora d.o.o., Banja Luka.

Na dan 31. decembra 2013 godine, 1,116 hiljada KM se odnosi na nefinansijske obaveze (2012: 2,099 hiljada KM) u odnosu na ukupne ostale obaveze.

Pregled nefinansijskih sredstava dat je u tabeli ispod:

	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
u hiljadama KM		
Nefinansijske obaveze		
- Obaveze prema zaposlenima	94	910
- Obaveze za poreze i doprinose	963	1,091
- Obaveze prema zaposlenima po osnovu neiskorištenih godišnjih odmora	59	98
	1,116	2,099

27. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Promjene rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore mogu se prikazati kako slijedi:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Stanje na dan 1. januara	98	76
Povećanje rezervisanja	-	22
Ukidanje rezervisanja	(39)	-
Stanje na dan 31. decembra	59	98

28. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama akcija. Akcionari imaju pravo da učestvuju u upravljanju Bankom, kao i u raspodjeli dobiti.

Dana 18. decembra 2013. godine održana je Skupština Hypo Alpe - Adria - Bank a.d. Banja Luka (na kojoj je donesena odluka o povećanju kapitala u iznosu od 27,772,786 konvertibilnih maraka. Povećanje kapitala je izvršeno XIII emisijom akcija bez objave prospekta, ponudom upućenom kvalifikovanom investitoru Hypo Alpe - Adria - Bank International AG Klagenfurt.

Kvalifikovani investitor je dana 23. decembra 2013. godine uplatio navedeni iznos, čime je upis akcija uspješno okončan. Banka je dana 25. decembra 2013. godine podnijela prijavu Komisiji za hartije od vrijednosti Republike Srpske za upis povećanja kapitala u Registar emitenata, na osnovu kojeg je Komisija dana 27. decembra 2013. godine izdala Rješenje kojim je izvršena promjena podataka za Banku u Registru emitenata kojim je izvršeno povećanje kapitala na 156,940,571 konvertibilnu marku.

Shodno tome, akcijski kapital banke se sastoji od 156,940,571 običnih akcija nominalne vrijednosti od 1 konvertibilnu marku

Banka je dana 27. decembra 2013. godine predala zahtjev Okružnom privrednom sudu Banja Luka za registraciju XIII emisije i povećanje kapitala Banke koji je navedeni upis i izvršio.

Na dan 31. decembra 2013. godine najveći akcionar Banke je Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt sa učešćem od 99.78% (31. decembra 2012. godine: 99.73%).

Rezerve banke

Rezerve banke na dan 31. decembra 2013. godine mogu se prikazati na sljedeći način:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Zakonske rezerve	17,518	17,518
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	61,826	62,064
Izdvojene rezerve iz dobiti za pokriće nedostajućih regulatornih rezervi po regulativi ABRS	26,467	-
Stanje na dan 31. decembra	105,811	79,582

28. KAPITAL (nastavak)

Rezerve banke (nastavak)

Kretanje rezervi Banke može se prikazati na slijedeći način:

	u hiljadama KM			
	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke izdvojene iz dobiti	Ostale rezerve izdvojene iz dobiti	Ukupno
31. decembar 2011. godine	12,917	61,826	-	74,743
Raspodjela dobiti za 2011. godinu	4,601	-	-	4,601
Raspodjela dobiti za pokriće nedostajućih rezervi	-	238	-	238
Prenos rezervi za kreditne gubitke izdvojene iz dobiti na ostale rezerve iz dobiti	-	-	-	-
31. decembar 2012. godine	17,518	62,064	-	79,582
Raspodjela dobiti za 2012. godinu	-	-	-	-
Raspodjela dobiti za pokriće nedostajućih rezervi	-	26,229	-	26,229
Prenos rezervi za kreditne gubitke izdvojene iz dobiti na ostale rezerve iz dobiti	-	(26,467)	26,467	-
31. decembar 2013. godine	17,518	61,826	26,467	105,811

Razlika između ispravke vrijednosti utvrđene u skladu sa MSFI (kao što je opisano u noti 3.9) i procijenjene rezerve za potencijalne gubitke na plasmane svrstane u kategorije u skladu sa propisima ABRs, evidentirala se na računu rezervi u okviru kapitala a izdvajanje ovih rezervi se vršilo na teret neraspoređene dobiti do visine neraspoređene dobiti. U slučaju da navedena pozicija nije bila dovoljna za pokriće nedostajućih rezervi, ista se iskazivala kao odbitna stavka od kapitala Banke. Ovo pravilo je bilo na snazi u periodu od 01. januara 2010. (momenta prelaska na obračun rezervisanja u skladu sa MRS) pa sve do 31. decembra 2013. godine od kojeg momenta prestaje obaveza pokrića nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu iz dobiti. Shodno tome sva, za ove svrhe izdvojena sredstva iz dobiti Banka je mogla evidentirati na račun Ostale rezerve iz dobiti koje se odnose na procjenu kvaliteta aktive čime je došlo do povećanja osnovnog kapitala u iznosu od 26,467 hiljada KM.

Ove rezerve Banka može koristiti za pokriće gubitka, povećanje zakonskih rezervi ili dokapitalizaciju Banke. Nakon evidentiranja navedenih sredstava na račun Ostalih rezervi iz dobiti nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu kao odbitna stavka od kapitala na dan 31. decembar 2013. godine iznose 7,210 hiljada KM. Na ovaj način se saldo računa „Posebne rezerve za procijenjene gubitke izdvojene iz dobiti“ vratio na stanje 01. januara 2010. godine.

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Ukupne rezerve po regulatornom zahtjevu za bilans i vanbilans	221,445	187,096
Ukupna ispravka vrijednosti po MRS 39 i MRS 37 (za bilans i vanbilans)	152,409	89,442
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRs	61,826	62,064
Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulativi ABRs	7,210	35,590

29. ZARADA PO AKCIJI

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
(Gubitak)/Dobit Banke	(66,351)	7,825
Ponderisani broj akcija	129,548,234	129,167,785
Osnovna zarada po akciji u KM	(0.512)	0.061

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, Banka ne utvrđuje razvodnjene zarade po akciji.

30. OSTALA REZERVISANJA

Na dan 31. decembra 2013. godine, ostala rezervisanja su prikazana ispod:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Sudski i potencijalni sudski sporovi	12,885	5,135
Restruktuiranje	-	894
Ostala rezervisanja	193	-
Otpremnine	297	275
	13,375	6,304
Rezervisanja za potencijalne obaveze	2,794	2,296
	16,169	8,600

Kretanje rezervisanja može se prikazati na slijedeći način:

	u hiljadama KM				
	Restruktuiranje	Otpremnine	Sudski sporovi	Ostalo	Ukupno
1. januar 2013.	894	275	5,135	-	6,304
Povećanje za godinu	-	42	7,765	193	8,000
Smanjenje rezervisanja	(319)	-	(5)	-	(324)
Isplate	(575)	(20)	(10)	-	(605)
31. decembar 2013.	-	297	12,885	193	13,375

Rezervisanja za restruktuiranje, čije je saldo na 31. decembar 2012. godine iznosio 894 hiljade KM, su na dan 31. decembar 2013. godine oprihodovane u iznosu od 318 hiljada KM (napomena 8), a sav preostali iznos je u toku godine iskorišten u svrhe za koje je i formiran.

Od ukupnog iznosa povećanja rezervisanja za otpremnine u iznosu od 42 hiljade KM, 35 hiljada KM se odnosu na aktuarske gubitke po osnovu finansijskih pretpostavki a 7 hiljada KM na aktuarske gubitke po osnovu demografskih pretpostavki

30. OSTALA REZERVISANJA (nastavak)

Kretanje rezervisanja za potencijalne obaveze je prikazano ispod:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Stanje na dan 1. januara	2,296	2,066
Povećanje za godinu	2,365	2,070
Smanjenje rezervisanja	(1,867)	(1,840)
Povećanje/(smanjenje) rezervisanja, neto	498	230
Stanje na dan 31. decembra	2,794	2,296

31. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

Kreditni, garancije, garancije za dobro izvršenje posla i akreditivi

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Kreditne obaveze	59,472	83,431
Plativе garancije	12,490	27,358
Činidbene garancije	1,041	1,309
Akreditivi i ostala jemstva	-	67
	73,003	112,165

Sudski sporovi

Banka zaključno sa 31. decembrom 2013. godine vodi izvršne, parnične i stečajne postupke radi naplate svojih potraživanja i ostvarivanja drugih prava i interesa. U određenom broju slučajeva pokrenuti su i upravni sporovi radi poništenja akata donesenih u upravnom postupku. Na isti dan protiv Banke postoji određeni broj parničnih postupaka, pokrenut od strane pravnih i fizičkih lica.

Radi naplate potraživanja po osnovu kredita, garancija, akreditiva ili po drugim osnovama Banka na dan 31. decembra 2013. godine vodi ukupno 1,144 sudska postupka, sa ukupnom vrijednošću sporova od 352,165 hiljada KM.

Vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Banke na dan 31. decembra 2013. godine iznose 219,425 hiljada KM. Navedeni iznos ne uključuje zatezne kamate, s obzirom da Uprava Banke nije mogla da utvrdi potencijalne uticaje zateznih kamata do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja. Uprava Banke smatra da će konačni ishod najvećeg broja sporova biti riješen u korist Banke i da neće biti materijalno značajnih gubitaka po osnovu ovih sporova i, saglasno tome, Banka je imala formirano na dan 31. decembra 2013. godine rezervisanje za obezbjeđenje od potencijalnih gubitaka po ovom osnovu u iznosu od 5,967 hiljada KM (31. decembra 2012. godine: 5,135 hiljada KM). U navedeni iznos rezervacija nisu uračunate rezervacije određene posebnim Odlukama Uprave Banke, i to: 7,061 hiljadu KM koji se odnose na potencijalne sudske sporove, te 193 hiljade KM koje se odnose na upravni postupak koji se vodi protiv Banke radi utvrđivanja tačnog iznosa poreske obaveze.

Banka kontinuirano prati pravne rizike, te procjenjuje očekivane troškove pravnih postupaka, i po osnovu ovih odredbi formira odgovarajuća rezervisanja (Napomena 28).

Na osnovu gore navedenih činjenica, nijedan pokrenuti postupak protiv Banke nije dovoljno značajan da bi ugrozio poslovanje Banke.

31. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (nastavak)

Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih različitih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je po svim pokazateljima bila usklađena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

32. OTPREMININE

Značajne aktuarske pretpostavke za izračunavanje sadašnje vrijednosti otpremnina radnika su : stopa diskonta, očekivani rast plata i stopa mortaliteta.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope diskonta može se prikazati kako slijedi.

	U KM		
Diskontna stopa	6%	5.50%	6.50%
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	296,603	309,816	284,447
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	4.45%	(4.10%)

Ukoliko bi kamatna stopa sa kojoj se vrši diskontovanje bila manja za 0.5% vrijednost obaveza bi porasla za 4.45%. Ukoliko bi kamatna stopa sa kojoj se vrši diskontovanje bila veća za 0.5% vrijednost obaveza bi se smanjila za 4.10%.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene zarada može se prikazati kako slijedi:

	U KM		
Prosječna otpremnina	trenutna	manja za 0,5%	veća za 0,5%
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	296,603	295,120	298,086
% odstupanja	-	(0,50%)	0,50%

Promjena zarada direktno proporcionalno utiče na promjene otpremnina.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope mortaliteta može se prikazati kako slijedi:

	U KM		
Prosječna starost	trenutna	veća za 1 godinu	manja za 1 godinu
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	296,603	297,002	296,029
% odstupanja	-	0.13%	(0.19%)

Ukoliko bi zaposleni u prosjeku bili stariji za godinu dana sadašnja vrijednost otpremnina bi porasla za 0.13%, a ukoliko bi zaposleni u prosjeku bili mlađi godinu dana prosječna otpremnina bi se smanjila za 0.19%.

Očekivani period dospijeca rezervisanja za otpremnina može se prikazati kako slijedi:

32. OTPREMININE (nastavak)

	31. decembar 2013.	U KM
Očekivani period dospjeća:		
U narednih 12 mjeseci	38,854	
Između 2 i 5 godina	93,889	
Između 5 i 10 godina	66,805	
Preko 10 godina	97,055	
Ukupno:	296,603	

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

MRS 24 definiše da je povezana strana je strana koja je povezana sa entitetom ako:

- direktno ili indirektno preko jednog ili više posrednika, ta strana:
 - kontroliše, kontrolisana je ili je pod zajedničkom kontrolom sa tim
 - posjeduje učešće u entitetu koje joj omogućava značajan uticaj nad entitetom;
 - ima zajedničku kontrolu nad entitetom.
- strana predstavlja pridruženi entitet
- strana predstavlja zajednički poduhvat u kom je entitet učesnik u zajedničkom poduhvatu
- strana je član ključnog rukovodećeg osoblja entiteta ili njegovog matičnog entiteta;
- strana je blizak član porodice ključnog rukovodećeg osoblja entiteta ili njegovog matičnog entiteta
- strana predstavlja entitet koji je kontrolisan, zajednički kontrolisan ili pod značajnim uticajem ili kod kojeg značajna glasačka prava, direktno ili indirektno poseduje bilo koji pojedinac naveden definisan kao povezana strana u prethodnim tačkama
- strana predstavlja plan primanja po prestanku zaposlenja zaposlenih u entitetu ili svakom drugom entitetu koji za njega predstavlja povezanu stranu.

U skladu sa MRS 24, povezane strane Banke predstavljaju:

- većinski akcionar i njegova povezana lica (pravna lica uključena u konsolidaciju Hypo Alpe-Adria Grupe)
- članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke (tj. ključno rukovodeće osoblje)
- članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja
- pravna lica u kojima Banka ima značajan vlasnički interes (iznad 10%)

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U slijedećoj tabeli dat je prikaz sredstava i obaveza prema povezanim pravnim licima:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Aktiva:		
Devizni računi:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	15,264	15,967
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	209	382
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK SPA, Udine, Italija	397	564
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	1,301	1,241
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Mostar	23	117
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Beograd, Srbija	474	1,129
Oročeni depoziti:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	-	5,934
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju:		
- Vučijak a.d., Prnjavor	26	26
Učesća:		
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	1,000	3,500
Ostala sredstva:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	9	6
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	7,054	6,340
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	-	11
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Mostar	351	910
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Podgorica, Crna Gora	6	3
- BORA d.o.o., Banja Luka	1,146	196
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Beograd, Srbija	4	3
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Sarajevo	5,329	-
- HYPO ALPE-ADRIA-Nekretnine doo, Zagreb, Republika Hrvatska	3	-
- ZIS Beograd, Srbija	17	-
	32,613	36,329
Obaveze:		
Depoziti po viđenju:		
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Sarajevo	-	1
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	794	796
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Beograd, Srbija	9	446
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	80	91
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka	925	358
- BORA doo Banja Luka	8,003	16,473

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Dugoročni depoziti:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	315,779	351,034
Subordinirane obaveze		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	35,479	35,479
Ostale obaveze:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	369	720
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Beograd, Srbija	78	38
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Mostar	354	1,038
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	94	54
- ZIS Beograd, Srbija	18	121
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	32	-
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Podgorica, Crna Gora	8	2
- BORA d.o.o., Banja Luka	1,669	29
	363,691	406,680

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U slijedećoj tabeli dat je prikaz prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica:

	u hiljadama KM	
	2013.	2012.
Prihodi po osnovu kamata:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	26	34
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK BANK SPA, Udine, Italija	1	-
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	294	151
Prihodi po osnovu naknada i provizija:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Mostar	158	192
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK SPA, Udine, Italija	1	5
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	45	52
- BORA d.o.o., Banja Luka	747	444
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	9	28
Ostali prihodi iz poslovanja:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Mostar	321	250
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	98	47
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK, d.d Zagreb, Republika Hrvatska	-	8
- BORA do.o., Banja Luka	736	3
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Sarajevo	372	209
	2,808	1,423
Rashodi po osnovu kamata:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	(12,195)	(15,127)
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Sarajevo	-	(1)
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	-	(2)
- BORA d.o.o., Banja Luka	(2)	-
Rashodi po osnovu naknada i provizija:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	(1,062)	(2,119)
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Mostar	(101)	(101)
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK, d.d Zagreb, Republika Hrvatska	(27)	(34)
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK SPA, Udine, Italija	-	(2)
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	(3)	-
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d., Beograd, Srbija	(28)	(19)
Ostali rashodi iz poslovanja:		
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK International AG, Klagenfurt, Austrija	(1,365)	(1,290)
- ZIS Beograd, Srbija	(3,804)	(3,452)
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	(505)	(617)
- BORA d.o.o., Banja Luka	-	(28)
- HYPO ALPE-ADRIA-BANK, Mostar	(426)	(690)
- HYPO Alpe-Adria-Leasing d.o.o, Sarajevo	(1)	-
- HYPO ALPE-ADRIA-Nekretnine doo, Zagreb, Republika Hrvatska	(34)	-
- Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o., Banja Luka	(3,500)	-
	(23,053)	(23,482)
	(20,245)	(22,059)

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Banka je primila značajne izvore finansiranja od matične kompanije u formi depozita po viđenju, kratkoročnih depozita, dugoročnih depozita i subordinirane obaveze, koje predstavljaju 29.99% od ukupne pasive (2012. godine: 27.68%).

Dio dugoročnih depozita u iznosu od 14,200 hiljada EUR je konvertovan u KM i iskorišten za povećanje akcionarskog kapitala kroz XIII emisiju akcija (napomena 28).

Plate, poreza i doprinosi isplaćeni članovima Uprave Banke mogu se prikazati kako slijedi:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Neto plate	311	212
Porezi i doprinosi	205	140
	516	352

U slijedećoj tabeli dat je prikaz kredita i depozita ključnom rukovodećem osoblju kao i članovima njihovih porodica:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Sredstva:		
Nadzorni odbor	-	-
Uprava		
Kreditni	15	20
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	-	-
Ukupno sredstva	15	20
Obaveze:		
Uprava		
Depoziti	218	124
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja		
Depoziti	440	309
Ukupno obaveze	658	433
Nepozive kreditne obaveze		
Uprava		
	10	11
Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja		
	10	9
Ukupno nepozive kreditne obaveze	20	20

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Prihodi i rashodi od kamata i naknada ključnom rukovodećem osoblju kao i članovima njihovih porodica mogu se prikazati kako slijedi:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Nadzorni odbor	-	-
Uprava		
Prihodi od kamata	1	1
Rashodi od kamata	(6)	(4)
Prihodi od naknada	1	1
Rashodi od naknada	-	-
Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja		
Prihodi od kamata	-	-
Rashodi od kamata	(13)	(8)
Prihodi od naknada	1	1
Rashodi od naknada	-	-
Ukupno prihodi i rashodi	(16)	(9)

34. UTICAJ FINANSIJSKE KRIZE

Posljedice finansijske krize

Poslednji podaci pokazuju da je Bosna i Hercegovina zabilježila porast BDP-a u 2013. godini od procijenjenih 0.7 %, međutim oporavak privredne aktivnosti ponešto je usporio u drugoj polovini 2013. godine. Naime, rast industrijske proizvodnje usporio je sa 6.9 % godišnje u prvoj polovini 2013. na 6.4 posto u drugoj polovini, pri čemu je veći rast proizvodnje intermedijarnih dobara anuliran usporavanjem proizvodnje potrošačkih netrajnih dobara. Istovremeno, trendovi u robnoj razmjeni su se poboljšali s obzirom da je pokrivenost uvoza izvozom blago porasla 60 baznih bodova godišnje na 52 posto u posljednjem tromjesečju 2013. godine, iako i ta kategorija bilježi sporiji godišnji porast u odnosu na raniji period.

U 2014. godini Banku očekuje blago ubrzanje privredne aktivnosti prema 1% zahvaljujući oporavku lične potrošnje uslijed blagog pada nezaposlenosti te višeg raspoloživog dohotka. Iako odgađanje velikih javnih infrastrukturnih projekata smanjuje investicije i negativno pridonosi BDP-u, taj efekat je dijelom umanjen nižim uvozom kapitalnih dobara. Generalni oporavak domaće potražnje će ipak podići uvoz, a neto izvoz će djelovati neutralno na ukupni BDP s obzirom da se očekuje porast izvoza podržan oporavkom inostrane potražnje te realokacijom dijela proizvodnje iz Hrvatske nakon napuštanja CEFTA-e. Konačno, rizici za naše projekcije BDP-a uglavnom su usmjereni naniže uslijed političkih neizvjesnosti te pripadajućih rizika za fiskalni podbačaj u vremenu oko parlamentarnih izbora u oktobru 2014. godine, što bi moglo zamrznuti međunarodnu finansijsku pomoć te pogoršati uslove finansiranja. Također, materijalizacija rizika u evro zoni bi mogla dovesti ne samo do snažnijeg razduživanja, već i pogoršanih izgleda po izvoznu aktivnost.

Državni budžet za 2014. godinu sa ciljanim deficitom od 1.8 % BDP-a pokazuje usporavanje dinamike fiskalne konsolidacije na 0.3 postotna boda BDP-a. Pritom, konsolidacioni naponi se baziraju na povećanim prihodima, posebno imajući na umu optimistične makroekonomske projekcije, pokušaje vlade da poboljša poresku disciplinu te povećanje trošarina na duvanske proizvode.

34. UTICAJ FINANSIJSKE KRIZE (nastavak)

Posljedice finansijske krize (nastavak)

Nadalje, MMF dozvoljava isplatu dividende državnog poduzeća Elektroprenos BiH samo u slučaju da se time pokrivaju obveze nastale zaključno sa 2013. godinom, što bi na kraju moglo smanjiti budžetski deficit za dodatnih 0.3 postotnih bodova BDP-a. Iako MMF pozdravlja dosadašnje reforme, naglašava potrebu daljnjih konsolidacionih mjera kao što su povećanje prihoda, jačanje pravnog/regulatornog okvira te mjera za poboljšanje poslovne klime.

Peta tranša MMF-ovog Stand-by aranžmana od 48 miliona evra bila je odgođena do kraja decembra 2013. godine, što je uz izostanak 45 miliona evra finansijske pomoći od EU zahtijevalo da entiteti osiguraju kratkoročne potrebe za finansiranjem na domaćem tržištu putem izdavanja trezorskih zapisa te smanjenjem nekih diskrecionih troškova. Nadalje, BiH je zatražila produženje aranžmana s MMF-om do kraja prve polovine 2015. godine te dodatnu finansijsku pomoć od 150 miliona evra, što je MMF odobrio početkom februara ove godine. Na taj način BiH je osigurala većinu finansijskih sredstava za otplatu ukupno 180 miliona evra javnog duga u 2014. godini.

U 2014. godini se očekuje da će zadržavanje deficita vanjsko-trgovinske robne razmjene na 30 posto BDP-a uz više doznake iz inostranstva imati za rezultat pad deficita tekućeg računa platnog bilansa prema 7 posto BDP-a. Uz nedostatak strukturnih reformi te skuplje finansiranje, strane direktne investicije (FDI) će i dalje pokrivati tek 30 posto deficita tekućeg računa platnog bilansa, što naglašava potrebu za zadržavanjem pristupa finansijskim sredstvima međunarodnih institucija. U međuvremenu, globalni pad cijena roba, slabost domaće potražnje te efekti visoke baze rezultirali su prosječnim padom potrošačkih cijena od 0.1 % u 2013. godini. Očekujemo rast godišnje stope inflacije prema prosječnim 2.0 % u četvrtom tromjesečju 2014. godine uslijed efekta visoke baze, rasta trošarina na duvanske proizvode te postepene stabilizacije domaće potražnje. Navedeno će, uz snižene projekcije globalnih cijena roba, imati za rezultat prosječnu inflacijom od oko 0.5 % u cijeloj 2014. godini.

Uticaj na likvidnost

Tokom čitave 2013. godine likvidnost Banke je bila stabilna. Zaduživanje prema inostranstvu se postepeno smanjivalo kao i lokalni izvori finansiranja. Kako sa druge strane nije bilo značajnije kreditne aktivnosti, pozicija likvidnosti Banke je bila zadovoljavajuća tokom čitave godine.

Uticaj na dužnike

Generalna finansijska kriza koja je nastavljena i tokom 2013. godine imala je velikog uticaja na pad platežne sposobnosti stanovništva, kao krajnjeg potrošača proizvoda i usluga, te smanjenu tražnju na ino i domaćem tržištu za proizvodima i uslugama lokalnih firmi. Sve ovo umanjilo je planirani rast BDP, i uslovilo smanjenje novih kreditnih zaduženja u odnosu na prethodne godine, na svim nivoima. Uz navedena smanjenja i otplate postojećih dugovanja, došlo je do pogoršanja likvidnosti pravnih i fizičkih lica, i nastavak povećanja dospelih a neplaćenih obaveza.

Dodatno, zbog pada tražnje, došlo je i do značajnog pada vrijednosti nekretnina, a što je dodatno otežalo servisiranje duga klijenata koji su povrat istih bazirali na prodaji nekretnina.

U cilju realne procjene uticaja krize na stabilnost poslovanja, Banka je blagovremeno preduzela više mjera za sprečavanje pogoršanja kreditnog rizika i to:

- odobravanja restrukturiranja kredita u cilju prilagođavanja plaćanja realnim izvorima klijenta, pogotovo za klijente koji su najviše pogođeni ekonomskom krizom,
- specijalizovani odjel u Banci koji se bavi revizijom procjena nekretnina kako bi se procjene nekretnina najmanje jednom godišnje uskladile sa tržišnim kretanjima,
- specijalizovani Tim za SRP izvještavanje u okviru Rehabilitacije koji prati kretanja troška rezervisanja i faktora koji utiču na procjene istih, kvalitet unešenih parametara za izračun rezervisanja.

Na osnovu dostupnih informacija, Banka je primjenila izmjenjene procjene očekivanih budućih novčanih tokova vezano za procjene umanjivanja vrijednosti. Takođe, struktura izvora Banke obezbjeđuje dovoljne rezerve za značajna restrukturiranja/prolongacije postojećih izloženosti prema klijentima.

34. UTICAJ FINANSIJSKE KRIZE (nastavak)

Uticaj na kolaterale (naročito nekretnine)

Iznos rezervisanja za kredite u kašnjenju zasniva se na važećoj zakonskoj regulativi i procjeni Uprave na datum bilansa pri čemu se u obzir uzimaju novčani tokovi koji mogu nastati kao rezultat preuzimanja vrijednosti kolaterala umanjenog za troškove sticanja i prodaje istog.

Lokalno tržište, naročito tržište nekretnina, značajno je pogođeno krizom koja je prouzrokovala nižu likvidnost i tržišnu vrijednost nekretnina. Banka periodično radi evaluaciju kolaterala odnosno nekretnina kako bi osigurala ispravnu ocjenu rezervisanja.

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (isključujući finansijska sredstva i obaveze direktno povezane sa kreditnom krizom, npr. hipoteka kao garancija)

Fer vrijednosti vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama potražnje (za finansijska sredstva) ili ponude (za finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje njegovu fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova, model utvrđivanja vrijednosti opcija i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene. Uprava je na datum bilansa provjerila korištene tehnike radi što realnijeg prikazivanja stanja na tržištu, uključujući relativnu likvidnost tržišta i diverzifikaciju kredita.

Vrednovanje investicionih nekretnina po fer vrijednosti

Za mnoge vrste nekretnina, uticaj nedavnih turbulencija na međunarodnim i lokalnim finansijskim tržištima je značajan.

Fer vrijednosti zemljišta i nekretnina vrednovanih metodom revalorizacije u skladu sa MRS 16 su ažurirane dovoljno često kako bi osiguralo da se knjigovodstvena vrijednost bitno ne razlikuje od vrijednosti do koje bi se došlo ako bi se koristila fer vrijednost na kraju izvještajnog perioda.

Fer vrijednost investicionih nekretnina u skladu sa MRS 40 je cijena po kojoj bi se nekretnina mogla razmijeniti između informisanih i spremnih strana u transakciji u kojoj svaka strana djeluje nezavisno i u svom najboljem interesu. "Zainteresovani prodavač" nije neko ko je prisiljen prodati po bilo kojoj cijeni, a niti je neko ko je spreman čekati cijenu koja nije razumna prema trenutnim tržišnim uslovima. Najbolji dokaz fer vrijednosti su obično trenutne cijene na aktivnom tržištu za slične nekretnine na istoj lokaciji i stanju.

Ako, u izuzetnim slučajevima, postoje jasni dokazi da će, kada Banka prvobitno nabavlja investicione nekretnine (ili kada postojeća nekretnina prvi put postane investiciona nekretnina nakon završetka izgradnje ili kapitalnog naknadnog izdatka ili zbog promjene namjene), te ono neće biti u mogućnosti pouzdano utvrditi fer vrijednost nekretnine na kontinuiranoj osnovi, onda Banka vrednuje nekretninu primjenom osnovnog postupka – metode nabavne vrijednosti u skladu sa MRS 16.

Nabavna vrijednost/cijena koštanja nekretnina, postrojenja i opreme obuhvata:

- fakturnu cijenu, uključujući uvozne takse i poreze po osnovu prometa koji se ne mogu refundirati, nakon oduzimanja trgovačkih popusta i rabata,
- sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati, na način na koji to Uprava očekuje,
- inicijalnu procjenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kojem je sredstvo locirano, što je obaveza koja se u entitetu nameće bilo kada se sredstvo nabavi ili kao posljedica korišćenja sredstva u toku određenog perioda za sve druge svrhe osim za proizvodnju zaliha u tom periodu.

34. UTICAJ FINANSIJSKE KRIZE (nastavak)

Vrednovanje investicionih nekretnina po fer vrijednosti (nastavak)

Primjeri troškova koji se mogu direktno pripisati su:

- troškovi primanja zaposlenih (kao što je definisano u MRS 19 Primanja zaposlenih) koji nastaju direktno u izgradnji ili nabavci nekretnine, postrojenja i opreme;
- troškovi pripreme terena;
- inicijalni troškovi isporuke i manipulativni troškovi;
- troškovi instaliranja i montaže;
- troškovi provjere da li sredstvo normalno funkcioniše, umanjeni za neto prihode od prodaje bilo kog sredstva proizvedenog tokom dovođenja sredstva na datu lokaciju i u dato stanje (kao što su uzorci proizvedeni prilikom testiranja opreme); i
- honorari stručnjaka.

35. OPERATIVNI ZAKUP

Troškovi zakupa u poslovnoj 2013. godini iznose 823 hiljade KM, dok su u poslovnoj 2012. godini iznosili 777 hiljada KM.

Buduća ukupna minimalna plaćanja najma prema dugoročnom ugovorenom operativnom zakupu su:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Do 1 godine	446	618
Između 1 i 5 godina	570	882
Preko 5 godina	169	289
	1,185	1,789

Prihodi od zakupa u poslovnoj 2013. godini iznose 679 hiljada KM, dok su u poslovnoj 2012. godini iznosili 718 hiljada KM.

Buduće ukupne minimalne očekivane naplate po ugovorenom zakupu su:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Do 1 godine	284	287
Između 1 i 5 godina	1,135	72
Preko 5 godina	284	-
Negarantovana rezidualna vrijednost	870	3,144
	2,573	3,503

36. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Banka u cilju minimiziranja poreskog rizika povremeno angažuje poreske eksperte koji pomažu Banci u tumačenju i primjeni poreskih propisa. Vezano za „PTA ugovor“ Banka je tokom 2011. i početkom 2012. godine koristila usluge poreskih eksperata, te u više navrata kontaktirala poreske organe (Upravu za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine), Pomenuti rizik PTA ugovora je nestao izvršenim kontrolama od strane Uprave za indirektno oporezivanje i Poreske uprave RS koje su se jasno odredile da je izvršena transakcija poreski neutralna.

Naime, u toku 2013. godine Banka je imala kontrolu poreza od strane Poreske Uprave RS za period od avgusta 2008. godine do maja 2013. godine i kontrolu PDV od strane Uprave za indirektno oporezivanje za period od 01. oktobra 2010. godine do 31. januara 2013. godine. Izvršene kontrole su svojevrsna potvrda da Banka ispravno postupa čime se rizik poreza obračunatih do momenta kontrole svodi na nulu i dodatno minimizira rizik obračunatih poreza nakon dana kontrole.

37. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Banka je dana 27. decembra 2013. godine predala zahtjev Okružnom privrednom sudu Banja Luka za registraciju XIII emisije i povećanje kapitala. Na dan 15. januara 2014. godine, završena je navedena registracija.

Banka je u 2014. godini zaprimila pojedinačne tužbe dva klijenta Banke koje su Okružnom privrednom sudu Banja Luka podnesene krajem 2013. godine. Ukupna vrijednost navedenih sporova iznosi 35,263 hiljade KM.

Navedeni iznos se potražuje po osnovu navodnog neosnovanog bogaćanja Banke, te nadoknade štete koju je navodno Banka prouzrokovala tužiocima, odnosno utvrđivanje ništavosti pojedinih članova ugovora o kreditu i hipoteci, te navodnog neosnovanog bogaćanja Banke. Banka je na navedene tužbe u zakonskom roku predala odgovor na tužbu.

Analizom navedenih tužbi, sačinjenih odgovora na tužbe, misljenja pravnih savjetnika Banke i sudskom praksom, rukovodstvo Banke procenjuje da Banka neće pretrpeti dodatne troškove po ovim sporovima, kao i da prethodno navedeni sporovi neće proizvesti negativne pravne posljedice po Banku.

Nakon dana bilansa, a do izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo drugih događaja, izuzev prethodno navedenih koji bi značajnije uticali na finansijske izvještaje Banke i koji bi zahtijevali dodatna objelodanjivanja.

38. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine za sljedeće značajnije valute iznosi:

	u hiljadama KM	
	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
USD	1.4190	1.4836
CHF	1.5954	1.6191
EUR	1.9558	1.9558

Centrala banke

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka

78000 Banja Luka
Aleja Svetog Save 13
Tel. +387 (0)51 336 500
Fax +387 (0)51 336 518
info@hypo-alpe-adria.rs.ba

Poslovne jedinice

78000 Banja Luka

Ivana Frane Jukića 9
Tel. +387 (0)51 241 800
Fax +387 (0)51 244 996

78000 Banja Luka

Aleja Svetog Save 13
Tel. +387 (0)51 336 515
Fax +387 (0)51 336 516

78000 Banja Luka

Trg Krajine 2, Robna kuća Boska
Tel. +387 (0)51 228 730
Fax +387 (0)51 218 637

78000 Banja Luka

Kralja Petra I Karađorđevića 109
Tel. +387 (0)51 223 831
Fax +387 (0)51 223 830

78000 Banja Luka

Cara Lazara 21b, Obilićevo
Tel. +387 (0)51 432 930
Fax +387 (0)51 432 931

78000 Banja Luka

Ugao ulice Majke Jugovića i bulevara
Desanke Maksimović, Starčevica
Tel. +387 (0)51 435 930
Fax +387 (0)51 435 932

78000 Banja Luka

Karađorđeva 147, Lauš
Tel. +387 (0)51 288 740
Fax +387 (0)51 288 742

76300 Bijeljina

Trg kralja Petra I Karađorđevića 1
Tel. +387 (0)55 225 430
Fax +387 (0)55 225 437

76300 Bijeljina II

Neznanih junaka 34
Tel. +387 (0)55 292 360
Fax +387 (0)55 292 361

89230 Bileća

Kralja Aleksandra 15
Tel. +387 (0)59 381 050
Fax +387 (0)59 381 051

75420 Bratunac

Gavrila Principa bb
Tel. +387 (0)56 420 315
Fax +387 (0)56 420 317

76100 Brčko

Bulevar mira 11
Tel. +387 (0)49 235 401
Fax +387 (0)49 235 420/421

74450 Brod

Svetog Save 28
Tel. +387 (0)53 621 710
Fax +387 (0)53 621 392

78240 Čelinac

Cara Lazara 1
Tel. +387 (0)51 555 380
Fax +387 (0)51 555 382

74400 Derventa

Mladena Stojanovića bb
Tel. +387 (0)53 333 303
Fax +387 (0)53 312 420

74000 Doboj

Kralja Dragutina 13
Tel. +387 (0)53 201 308
Fax +387 (0)53 201 325/326

73300 Foča

Njegoševa 6
Tel. +387 (0)58 220 590
Fax +387 (0)58 210 056

89240 Gacko

Solunskih dobrovoljaca bb
Tel. +387 (0)59 470 230
Fax +387 (0)59 472 979

78400 Gradiška

Vidovdanska bb
Tel. +387 (0)51 825 820
Fax +387 (0)51 825 821

71124 I. Sarajevo

Vojvode Radomira Putnika bb
Tel. +387 (0)57 310 300
Fax +387 (0)57 316 717

79224 Kostajnica

Svetosavska bb
Tel. +387 (0)52 663 940
Fax +387 (0)52 663 900

78220 Kotor Varoš

Cara Dušana 44
Tel. +387 (0)51 784 650
Fax +387 (0)51 784 652

79240 Kozarska Dubica

Svetosavska 10
Tel. +387 (0)52 421 660
Fax +387 (0)52 421 671

78250 Laktaši

Karađorđeva 41
Tel. +387 (0)51 535 250
Fax +387 (0)51 535 251

74480 Modriča

Cara Lazara bb
Tel. +387 (0)53 821 421
Fax +387 (0)53 820 382

70260 Mrkonjić Grad

Svetog Save 2
Tel. +387 (0)50 220 980
Fax +387 (0)50 220 981

88280 Nevesinje

Skver Nevesinjska puška bb
Tel. +387 (0)59 610 260
Fax +387 (0)59 610 261

79220 Novi Grad

Karađorđeva 45
Tel. +387 (0)52 721 250
Fax +387 (0)52 751 329

71420 Pale

Nikole Tesle 12
Tel. +387 (0)57 202 888
Fax +387 (0)57 202 883

79101 Prijedor

Kralja Petra I Oslobođioca bb
Tel. +387 (0)52 243 201
Fax +387 (0)52 243 202

78430 Prnjavor

Veljka Milankovića 1
Tel. +387 (0)51 640 521
Fax +387 (0)51 655 496

71350 Sokolac

Cara Lazara bb
Tel. +387 (0)57 401 200
Fax +387 (0)57 401 362

74270 Teslić

Svetog Save bb
Tel. +387 (0)53 431 821
Fax +387 (0)53 410 010

89101 Trebinje

Preobraženska 2
Tel. +387 (0)59 273 513
Fax +387 (0)59 273 519

73240 Višegrad

Trg palih boraca bb
Tel. +387 (0)58 631 130
Fax +387 (0)58 631 132

75400 Zvornik

Svetog Save bb
Tel. +387 (0)56 232 601
Fax +387 (0)56 210 192
+387 (0)56 232 606

Odgovara za sadržaj:

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka

78000 Banja Luka

Aleja svetog Save 13

Tel. +387 51 336 500

Fax +387 51 336 518

info@hypo-alpe-adria.rs.ba

www.hypo-alpe-adria.rs.ba

Važna obavijest:

Godišnji izvještaj pripremljen je uz veliku pažnju, a sve sadržane informacije su provjerene. Ne može se spriječiti eventualno javljanje grešaka u zaokruživanju, grešaka kod slaganja i štampanja te grešaka u izražavanju. Izvještaj na engleskom jeziku je prevod.